PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

GŁOS KUTNOWSKI

ORGAN KW i KŁ POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 101 — ROK VII. SOBOTA 14 KWIETNIA 1951 ROKU CENA 10 GR.

Czołowy tkacz ZPB w Pabianicach, Karol Śniady, który na 10 krosnach wykonuje bazę w 122,7 proc., osiągając przy tym 68,3 proc. primy, zobowiązał się na cześć 1 Maja podnieść jakość produkcji o 10 proc.

W imię niepodległości Polski w imię braterstwa między narodami

CAŁY KRAJ PRZYGOTOWUJE SIĘ DO PLEBISCYTU POKOJU

Robotnicy Wybrzeża zwiększają produkcję

WARSZAWA (PAP). — W IMIĘ NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI, W IMIĘ POKOJU MIĘDZY NARODAMI, W OBLICZU WOJENNYCH KNOWAŃ IMPERIALISTÓW AMERYKAŃSKICH I ODBUDOWY PRZEZ NICH MILITARYZMU HITLEROWSKIEGO — POPIERAM APEL ŚWIATOWEJ RADY POKOJU.

— Słowa Manifestu Polskiego Komitetu Obrońców Pokoju są na ustach setek i tysięcy ludzi w całym kraju. Powtarzają je z mocą robotnicy i chłopi, kobiety i młodzież na licznych zebraniach i zgromadzeniach publicznych, jakie odbywają się obecnie w okresie poprzedzającym Narodowy Plebiscyt Pokoju. Masy pracujące Polski Ludowej postanawiają jednocześnie poprzeć uchwały Światowej Rady Pokoju i Manifest PKOP wzmożonym wysiłkiem produkcyjnym nad realizacją Planu 6-letniego.

ROBOTNICY WYBRZEŻA ZACIĄGAJĄ „WARTY POKOJU"

Robotnicy Wybrzeża, dla czynnego zadokumentowania swej solidarności z Manifestem PKOP, zaciągają „Warty Pokoju". M. in. na zebraniu w porcie gdańskim robotnicy 16 brygad działów przeładunków masowych zobowiązali się pełnić „Warty Pokoju" przy przeładunku 7 statków i obsłużyć je systemem szybkościowym.

„Nie dopuścimy, aby anglosascy imperialiści uzbrajali b. hitlerowców przeciwko ZSRR i naszemu narodowi" — stwierdzają robotnicy zakładów naprawczych PKP w Gdańsku, postanawiając zaciągnąć „Warty Pokoju".

MIESZKAŃCY POZNANIA DEKLARUJĄ SWÓJ GREMIALNY UDZIAŁ W PLEBISCYCIE

„Społeczeństwo Poznania zjednoczone we froncie narodowym, pójdzie gremialnie do urn Narodowego Plebiscytu Pokoju, by zamanifestować nieugiętą wolę walki o trwały pokój na świecie. W codziennej walce o pokój wzmagać będziemy wysiłki dla przedterminowego wykonania zadań Planu 6-letniego"—stwierdzają mieszkańcy Poznania, zebrani na wielkiej konferencji w sali marmurowej nowego ratusza poznańskiego.

5.000 OPOLAN NA WIELKIM WIECU POKOJU

W Opolu odbył się wielki publiczny wiec pokoju z udziałem ponad 5 tysięcy osób, który stał się potężną manifestacją na cześć uchwał Światowej Rady Pokoju. Zgromadzeni w uchwalonej rezolucji wyrazili swą pełną solidarność z Manifestem PKOP. „Razem z całą ludzkością, z milionami obrońców pokoju, którym przewodzi potężny Związek Radziecki, gotowi jesteśmy uczynić wszystko, aby mordercy spod znaku dolara nie mogli zrealizować swych obłędnych planów zatopienia ludzkości w morzu krwi i łez" — stwierdzają mieszkańcy Opola w uchwalonej rezolucji.

Prezydent RP objął protektorat nad jubileuszem 75-lecia pracy artystycznej L. Solskiego

WARSZAWA (PAP). — Prezydent RP, Bolesław Bierut, przyjął protektorat nad jubileuszem 75-lecia pracy artystycznej nestora sceny polskiej Ludwika Solskiego.

Obchód jubileuszowy odbędzie się dnia 28 bm. w teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, po przedstawieniu sztuki J. T. Dybowskiego „Kościuszko w Berville", w której mistrz Solski kreuje rolę tytułową.

Wojewódzki Komitet Obchodu 1 Maja

W tych dniach ukonstytuował się Wojewódzki Komitet Obchodu 1 Maja.

W skład Komitetu weszli:

I sekretarz KW PZPR tow. **LEON STASIAK**,
Sekretarz KW PZPR tow. **ANTONI KUBICKI**
Sekretarz ORZZ tow. **BOLESŁAW WASIAK**
Przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej ob. **FRANCISZEK GROCHALSKI**
Sekretarz Wojewódzkiej Rady Narodowej ob. **CZESŁAW PABISIAK**
Przewodniczący ZW ZMP tow. **JÓZEF MICHAŁKIEWICZ**
Przewodniczący WKW ZSL ob. **WINCENTY CHABURA**
Sekretarz wojewódzki SD ob. **MICHAŁ GRENDYS**
Prezes ZW ZSCh ob. **JAN KRÓL**
Sekretarz ZW ZSCh tow. **KAZIMIERZ STACHURSKI**
Przewodnicząca WZ LK tow. **KAZIMIERA LEFIKOWA**
Kierownik Wydziału Harcerstwa przy ZW ZMP tow. **ZYGMUNT BERKE**
Wojewódzki komendant PO SP tow. **ZYGFRYD CHOJAK**
Przewodniczący ZBoWiD tow. **KAZIMIERZ STALSKI**
Sekretarz Wojewódzkiego KOP tow. **TEOFIL BIERNACKI**
Przedstawiciel Wojska Polskiego mjr. **LESZEK ADAMOW.**

Siedziba Komitetu znajduje się w lokalu Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 55.

Wart Pac pałaca...

Mac Arthur stwierdza, że jego postępowanie zgodne było z instrukcjami Trumana

LONDYN (PAP). — Jak donoszą agencje zachodnie, gen. Mac Arthur złożył za pośrednictwem swego głównego doradcy politycznego gen. Whitney'a oświadczenie, **w którym odmówił uznania słuszności decyzji Trumana, odwołującej go ze wszystkich stanowisk na Dalekim Wschodzie.** Mac Arthur stwierdził, że ściśle wykonywał wszystkie dyrektywy otrzymywane od Trumana. **Mac Arthur podkreślił, że nigdy nie zabraniano mu składania oświadczeń na temat wojny koreańskiej i jej konsekwencji.** Wręcz przeciwnie, **prezydent Truman zapewnił Mac Arthura, że nie sprzeciwia się, by „swobodnie mówił o wojnie koreańskiej".**

PRZED 1 MAJA

ZPW im. Andrzeja Struga

Zakłady nasze — pisze korespondent z *ZPW im. Struga* — Janina Tomaszewska — w pełni realizują podjęte dla uczczenia święta 1 Maja zobowiązania produkcyjne.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje załoga warsztatu mechanicznego, gdzie brygada pędniowa wykonała już zobowiązania, podobnie jak i smarownik tow. Praski, który wyremontował 7 łożysk. Brygada tkacka w składzie: Pokorski, Sieminski, Fidler i Krakowiak wyremontowała już nieczynną wirówkę, a pozostał im tylko montaż, co wykonane zostanie do 18 kwietnia.

Zamiast jednego — dwa krosna

Pracownicy kontroli technicznej z Fabryki Maszyn w Zduńskiej Woli — Paroński, Kapuściński, Stolarczyk, Rudecki, Janowski i Lechowski, którzy postanowili zmontować dodatkowo jedno krosno drabinkowe, zobowiązanie swoje wykonali w dniu 12 bm. i do 1 Maja złożą jeszcze jedno krosno nowego asortymentu.

Wykonają przed terminem

Do dnia 10 kwietnia załoga zakładów *im. Róży Luksemburg* wykonała 25 tysięcy metrów tkanin z ogólnej ilości 56.000 metrów, które podjęła się wyprodukować w ramach Czynu Pierwszomajowego.

Poszczególne zespoły w tkalni jak i w przędzalni z dnia na dzień podnoszą produkcję, tak że podjęte zobowiązanie wykonane zostanie przynajmniej na 7 dni przed terminem.

Załoga Zjednoczenia Budownictwa Miejskiego — Łódź, Zarząd Budowlany Nr 2, zatrudniona na Starym Mieście, zobowiązała się między innymi wykonać na 1 Maja w stanie surowym budynek Nr 8. Dzięki zwiększonej wydajności pracy zobowiązanie wykonane zostanie przed terminem.

Na zdjęciu: wyróżniający się zespół murarski Antoniego Pietrzaka, osiągający przeszło 200 proc. normy

Załodze niciarni trzeba pomóc

Załoga niciarni w ZPB im. Marchlewskiego postanowiła dla uczczenia 1 Maja podnieść wykonanie baz o 5 proc. Jednak — jak nam komunikuje nasz korespondent, tow. *Bronisława Kiełkiewicz*— realizacja zobowiązań napotyka na poważne trudności z powodu ciągłych przerw w dostawach przędzy.

— *Niewątpliwie dyrekcja i rada zakładowa ZPB im. Marchlewskiego natychmiast zajmą się tą sprawą i usuną przyczyny niedomagań na terenie niciarni.*

Ambasador Chin Ludowych u Prezydenta RP

WARSZAWA (PAP) — W dniu 12 bm. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyjął na audiencji ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Chińskiej Republiki Ludowej p. Peng Ming-chich, który wręczył Prezydentowi RP album pamiątkowy, zawierający uchwały Komitetu Narodowego Chińskiej Ludowej Politycznej Konferencji Doradczej.

Prowokacje faszystowskie nie powstrzymają woli ludzkości

Światowa Rada Pokoju wzywa narody

do zaprotestowania przeciwko samowoli rządu Queuille'a

PRAGA (PAP). — W dniach 10 i 11 kwietnia odbyło się posiedzenie Sekretariatu Światowej Rady Pokoju. Sekretariat wydał następujący komunikat w sprawie zakazu działalności Światowej Rady Pokoju na terenie Francji:

„Sekretariat informuje opinię publiczną całego świata, o wydanym przez rząd francuski zakazie działalności organu reprezentującego światowy ruch obrońców pokoju, zakazie wydanym wbrew serdecznej gościnności, jaką lud Francji udzielał temu organowi od chwili jego powstania na Kongresie w Paryżu w roku 1949.

Działalności Światowej Rady Pokoju, którą popierają wszystkie narody, nie mogą osłabić zarządzenia policyjne jakiegokolwiek rządu. Jej organizacja, jej działalność, oraz rozwój światowego ruchu w obronie pokoju nie będą z tego powodu zahamowane.

Sekretariat Światowej Rady Pokoju czuje się w obowiązku podkreślić, że istnieje niepokojąca zbieżność pomiędzy pogorszeniem się sytuacji międzynarodowej i przygotowaniami do nowej wojny światowej a tą decyzją, za którą rząd francuski ponosi odpowiedzialność.

To policyjne zarządzenie skierowane jest przeciwko ruchowi, zorganizowanemu w skali światowej dla obrony pokoju, przeciwko jedynemu ruchowi, który w chwili obecnej stanowi platformę wymiany zdań i porozumienia między wszystkimi bez wyjątku narodami.

W imieniu Światowej Rady Pokoju Sekretariat wyraża oburzenie z powodu decyzji władz francuskich. Wzywa on wszystkie komitety krajowe, wszystkich mężczyzn i kobiety dobrej woli, aby przyłączyli się do powszechnych protestów, aby uzyskać cofnięcie tej decyzji.

Sekretariat zwraca się również do wszystkich bez wyjątku walczących o pokój organizacji. Zarządzenie skierowane przeciwko Światowej Radzie Pokoju godzi we wszystkich ludzi i we wszystkie organizacje oddane sprawie pokoju.

Ta fala protestów wywoła, dzięki swej sile i swemu zasięgowi, wzrost sympatii i poparcia ze strony tych, którzy dotychczas wahali się jeszcze z wzięciem udziału w walce o pokój.

Oddźwięk, jaki kampania ta znalazła, świadczy o dążeniu do pokoju, które właściwe jest wszystkim narodom. Z każdym dniem coraz lepiej rozumieją narody, że kampania ta, prowadzona przez nasz światowy ruch, jest najskuteczniejszym wkładem, dzięki któremu ich wspólne wysiłki mogą przyczynić się do zapewnienia pokoju.

OBRADY SEKRETARIATU ŚWIATOWEJ RADY POKOJU

PRAGA (PAP). — W toku obrad Sekretariatu Światowej Rady Pokoju omawiano dotychczasowy przebieg kampanii związanej z Apelem w sprawie podpisania przez pięć wielkich mocarstw Paktu Pokoju.

Z dotychczasowych informacji wynika, że przebieg kampanii jest bardzo pomyślny i że zatacza ona coraz szersze kręgi zarówno w krajach zachodnio - europejskich jak i w krajach demokracji ludowej.

W Sekretariacie Światowej Rady Pokoju omawia się szczegółowo sprawę zwołania — zgodnie z uchwałą berlińskiej sesji Rady — konferencji ekonomicznej w Moskwie w lecie bieżącego roku.

Zwołanie tej konferencji wzbudziło wielkie zainteresowanie w szerokich kołach kupców, przemysłowców i ekonomistów, zwłaszcza we Francji, Włoszech i Belgii.

Uchwała Polskiego Komitetu Obrońców Pokoju

WARSZAWA (PAP). — Polski Komitet Obrońców Pokoju powziął w sprawie dekretu rządu francuskiego zakazującego działalności na terenie Francji Biura Światowej Rady Pokoju następującą uchwałę:

W imieniu miłującego pokój narodu polskiego — Polski Komitet Obrońców Pokoju wyraża głębokie oburzenie i protest przeciwko prowokacyjnemu i faszystowskiemu dekretowi rządu Queuille'a zakazującemu działalności Światowej Rady Pokoju na terenie Francji.

Obrońcy pokoju w Polsce zdają sobie sprawę, że zarządzenie to, będące wyrazem służalczości reakcyjnego rządu francuskiego wobec imperialistów amerykańskich, jest sprzeczne z pragnieniami i interesami narodu francuskiego. Naród francuski wielokrotnie dawał i daje dowody swej zdecydowanej woli pokoju i solidarności ze wszystkimi narodami walczącymi przeciwko groźbie nowej wojny, jaką gotują Europie i światu amerykańscy magnaci, dolarowi do spółki z hitlerowcami i odwetowcami niemieckimi w Trizonii.

Żadne dekrety i zarządzenia podżegaczy wojennych i ich sługusów nie potrafią powstrzymać nieustannego wzrostu najpotężniejszego ruchu naszych czasów — ruchu obrońców pokoju.

Polski Komitet Obrońców Pokoju zapewnia Światową Radę Pokoju, że haniebne postanowienie rządu francuskiego zmobilizuje naród polski do jeszcze większego wysiłku dla utrwalenia pokoju, do jeszcze aktywniejszego poparcia dążeń Światowej Rady Pokoju i jej historycznego Apelu w sprawie zawarcia paktu pokoju między pięcioma mocarstwami.

Związek Radziecki - niezłomny bastion pokoju

Ludzie pracy i nauki o Międzynarodowych Nagrodach Stalinowskich

Znany przodownik pracy z Zakładów Mechanicznych im. J. Strzelczyka, ślusarz WŁADYSŁAW DORUCH oświadcza:

Przyznanie Międzynarodowych Stalinowskich Nagród Pokoju jeszcze raz dobitnie podkreśliło kierunek polityki Związku Radzieckiego, jeszcze raz potwierdziło zasłużoną nazwę bastionu pokoju, jaką od lat nosi zwycięski Kraj Rad. To, że Nagrody Stalinowskie otrzymali przedstawiciele różnych krajów i ras — jest dowodem silnej międzynarodowej więzi, łączącej Związek Radziecki z innymi narodami świata.

Laureaci Międzynarodowych Nagród Pokoju, to ludzie dobrze znani narodom walczącym o pokój i postęp. Z wielką czcią wymawiamy nazwisko prof. Joliot-Curie, uczonego francuskiego, Pak Den Ai, bohaterskiej córy walczącej Korei, czy przywódczyni demokratycznych kobiet świata — Eugenii Cotton.

Walcząc o pokój, o to, co najdroższe wszystkim uczciwym ludziom, my, polscy robotnicy, codziennie podnosić będziemy swą wydajność w przekonaniu, że każdy procent ponad plan, to konkretny wkład w dzieło utrwalenia pokoju. Wszyscy, jak jeden mąż, weźmiemy udział w Narodowym Plebiscycie Pokoju, aby milionami swych podpisów wykazać, że miłujemy pokój, że nienawidzimy wojny i jej imperialistycznych „ambasadorów".

Prorektor Akademii Medycznej w Łodzi, prof. dr med. JERZY JAKUBOWSKI, stwierdza:

Nagrody Stalinowskie „za utrwalenie pokoju między narodami" odpowiadają dążeniom pokojowej współpracy, opartej na rozwoju i rozkwicie najwyższych wartości każdego narodu.

W walce o pokój jednoczą się masy pracujące całego świata, ogarnięte poczuciem odpowiedzialności za przyszłość ludzkości. Obok robotników i chłopów walczą o utrwalenie pokoju uczeni, pisarze, księża, lekarze i inżynierowie; włączają się do tej walki ludzie różnych narodowości, wierzeń religijnych, niezależnie od ich poglądów politycznych. Wszyscy uczciwi ludzie, dla których drogie jest życie i szczęście ich dzieci i rodzin, walcząc o pokój —, wyrażają jednocześnie najgłębszą pogardę dla nowych ludobójców zza oceanu i ich nędznych wspólników.

Laureaci Nagród Stalinowskich są żywymi symbolami geniuszu ludzkiego, skierowanego na użytkowanie postępu wiedzy i humanitarnych dążeń człowieka w tworzeniu nowego społeczeństwa, opartego o sprawiedliwość i wolność. Powiązane z wielkim imieniem Stalina, nagrody podkreślają najszczersze dążenia narodów Związku Radzieckiego do pokojowego współżycia z narodami całego świata.

Próby przeciwstawienia się pochodowi pokoju przez sfaszyzowany rząd francuski, zakazujący działalności Światowej Rady Pokoju na terenie Francji, jak i próby innych wasali Wall-Street, jeszcze bardziej wzmocnią wolę narodów o wywalczenie pokoju.

W chwili wytężonych dążeń do wywalczenia Paktu Pokoju, zadaniem świata naukowego jest wzmożenie pracy, powiązanie jej z zasadami życia Polski Ludowej, walki o postęp, pokój i Plan 6-letni. Do zadań tych należy jak najaktywniejszy nasz udział w narodowym Plebiscycie Pokoju za Paktem Pokoju, przeciwko knowaniom agresorów, przeciwko remilitaryzacji Niemiec Zachodnich.

Przodownik pracy, JAN KUBIAK, tkacz z Zakładów im. Tadka Ajzena mówi:

Że Związek Radziecki już od lat prowadzi politykę pokojową, że pragnie pokoju, jest rzeczą ogólnie znaną. Przyznanie Międzynarodowych Stalinowskich Nagród Pokoju, to jeszcze jeden niezbity dowód ukochania pokoju przez bratni naród radziecki.

Utrzymać i utrwalić pokój może jedynie silna, nieugięta wola milionów ludzi, którzy twardo przeciwstawią się niecnym zamiarom kliki bankierów prących do nowej wojny. My, uczciwi ludzie całego świata, wojny nie chcemy. My żądamy pokoju, chcemy budować i tworzyć. I niech nie zdaje się panom z Wall-Street i faszystowskiemu rządowi Francji, że przestraszy nas i zdemobilizuje dekret zakazujący działalności Światowej Rady Pokoju na terytorium Francji. Wręcz przeciwnie. W każdym zakątku ziemi, tam gdzie żyje lud pracujący, wzrastać i krzepnąć będzie siła naszych szeregów — szeregów bojowników o utrwalenie pokoju na świecie.

Z całego świata

— **TIRANA.** W dniu 12 bm. rozpoczęła się w całej Albanii kampania zbierania podpisów pod Apelem Światowej Rady Pokoju. W związku z tym we wszystkich miejscowościach kraju odbyły się masowe wiece i zebrania.

Na wiec w Tiranie przybyło przeszło 50 tys. mieszkańców stolicy.

— **SYDNEY.** 10 bm. rozpoczęła się w całej Australii akcja zbierania podpisów pod Apelem Światowej Rady Pokoju.

— **NOWY JORK.** Jak donosi z Lake Success korespondent „New York Times", Stany Zjednoczone żądają, by niektóre kraje, należące do ONZ, skierowały do Korei dodatkowe wojska. Stany Zjednoczone domagają się od swych satelitów utrzymywania w Korei „maksymalnej ilości wojsk".

— **TOKIO.** Japońscy robotnicy i chłopi występują przeciwko zakładaniu baz wojennych na terytorium Japonii przez amerykańskie władze okupacyjne. 2 tysiące robotników zakładów „Siori" manifestowało przeciwko odbudowie dawnego lotniska japońskiego w Tokorodzawa (prefektura Saitama).

— **TOKIO.** Debata parlamentu japońskiego nad projektem ustawy o podwyższeniu opłat celnych na importowane z USA wyroby, zakończyła się negatywnie. Na skutek nacisku koncernów amerykańskich i sztabu Mac Arthura większość parlamentu uchwaliła zwolnienie od opłat celnych towarów amerykańskich na przeciąg jednego roku. Tym samym monopole amerykańskie będą mogły nadal rządzić Japonią.

U naszych przyjaciół

W ZSRR ROZPOCZĘTO PRODUKCJĘ „TAKSÓWEK" MORSKICH.

Stocznie w Poti nad Morzem Czarnym wyprodukowały pierwszą serię komfortowo urządzonych i wygodnych „taksówek" morskich. W okresie letnim 50 „taksówek" morskich — małych, szybkich, o pięknych liniach opływowych ślizgaczy — obsługiwać będzie miejscowości kuracyjne nad Morzem Czarnym, w szczególności rejon Suchumi i Macindzauri. Załoga stoczni postanowiła do dnia 1 maja wyprodukować nową serię „taksówek" dla budowniczych Kanału Turkmeńskiego.

ARTYŚCI CZECHOSŁOWACCY ODZNACZENI NAGRODĄ STALINOWSKĄ.

Szereg artystów czechosłowackich zostało odznaczonych Nagrodą Stalinowską za rok 1950. Po raz pierwszy w ciągu 11 lat istnienia Nagród Stalinowskich udzielono tego wysokiego odznaczenia artystom czechosłowackim: reżyserowi Włodzimierzowi Vlckowi i kompozytorowi Janowi Kaprowi za film kolorowy „Nowa Czechosłowacja". Otrzymali oni Nagrodę Stalinowską II stopnia za rok 1950.

Z obrad konferencji wiceministrów spraw zagranicznych

Sprawa agresywnego paktu atlantyckiego i amerykańskich baz wojennych powinny być przedmiotem obrad

PARYŻ (PAP). — Dnia 11 kwietnia odbyło się 28 posiedzenie zastępców ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw, któremu przewodniczył przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Jessup.

Jessup oświadczył, że delegacja radziecka nie przedstawiła rzekomo swych propozycji odnośnie całości porządku dziennego oraz wskazał, że ministrowie będą mogli omówić szereg zagadnień nawet w tym wypadku, jeśli nie będą one włączone do porządku dziennego. Mówca stwierdził, że ma na myśli właśnie propozycje delegacji radzieckiej w sprawie paktu atlantyckiego i amerykańskich baz wojennych w Anglii, Norwegii, Islandii i innych krajach Europy i na Bliskim Wschodzie oraz w sprawie wykonania traktatu pokojowego z Włochami, w szczególności w części dotyczącej Triestu. Jessup sprzeciwił się włączeniu tych spraw do porządku dziennego jako punktów samodzielnych.

Odpowiadając Jessupowi, przedstawiciel ZSRR Gromyko stwierdził m. in.:

Delegacja ZSRR przedstawiła konkretne propozycje w sprawie porządku dziennego i wymieniła sprawy, które — jej zdaniem — winny być włączone do porządku dziennego. W ciągu ostatnich kilku dni omawiamy przede wszystkim punkt pierwszy porządku dziennego. Lecz, niestety, punkt ten nie został jeszcze dotychczas uzgodniony. Podobnie nie zostały jeszcze uzgodnione pozostałe sprawy.

Następnie Gromyko przytoczył szereg faktów, świadczących o tym, że czas już omówić sprawę paktu atlantyckiego na sesji Rady Ministrów. To samo dotyczy amerykańskich baz wojennych.

Wiadomo powszechnie — kontynuował Gromyko — że Stany Zjednoczone tworzą w wielu krajach wojenne bazy morskie i powietrzne, przy czym ich dyslokacja dowodzi, że tworzy się je w ściśle określonym celu. Najbardziej szczerzy przedstawiciele wojskowi Stanów Zjednoczonych, i nie tylko wojskowi, oświadczają wręcz, że bazy te wymierzone są przeciwko Związkowi Radzieckiemu.

Nie wątpimy, że przedstawiciele mocarstw zachodnich zdają sobie doskonale sprawę, że baz tych nie tworzy się w celu polepszenia stosunków ze Związkiem Radzieckim. Dlatego też nie chcą oni, aby ta sprawa omawiana była przez ministrów czterech mocarstw.

Uważamy, że obecnie najważniejszym i najbardziej palącym zadaniem jest poczynienie kroków, niezbędnych dla utrwalenia pokoju, m. in. redukcja sił zbrojnych czterech mocarstw, podjęcie kroków, zmierzających do demilitaryzacji Niemiec i propaganda — nie boimy się tego słowa — propaganda pokoju.

Uważamy — podkreślił na zakończenie Gromyko — że sprawa paktu atlantyckiego i amerykańskich baz wojennych ma bezpośredni związek ze sprawą stosunków między czterema mocarstwami i ze sprawą napiętej sytuacji w Europie. Właśnie dlatego nalegamy, aby sprawy te zostały rozpatrzone przez Radę Ministrów czterech wielkich mocarstw.

Następnie przemawiali Parodi, Davies i Jessup.

Usiłowali oni zamaskować agresywny charakter zarówno paktu atlantyckiego, jak i kroków podejmowanych w celu tworzenia baz amerykańskich kłamliwymi i śmiesznymi twierdzeniami o rzekomo „obronnym" charakterze tych kroków i paktu atlantyckiego. Oświadczyli również, że wnoszą sprawę traktatów pokojowych z Bułgarią, Węgrami i Rumunią celem włączenia jej do porządku dziennego, mimo że propozycje w tej sprawie wycofali 2 kwietnia.

Przedstawiciel radziecki oświadczył, że w tym wypadku pozostaje w mocy przedstawione 30 marca przez delegację radziecką uzupełnienie do propozycji przedstawicieli trzech mocarstw.

Uzupełnienie to przewiduje rozpatrzenie traktatu pokojowego z Włochami, jak również porozumień czterech mocarstw, dotyczących Niemiec i Austrii ze sprawami denazyfikacji i demokratyzacji włącznie oraz sprawy zbrodniarzy wojennych.

Budżet pokojowego rozwoju NRD

BERLIN (PAP). — W środę Izba Ludowa NRD zebrała się na swe 8 Posiedzenie Plenarne. Jednym z punktów porządku dziennego było pierwsze czytanie ustawy o preliminarzu budżetowym na rok 1951.

W imieniu rządu zabrał głos wicepremier i minister finansów dr Hans Loch.

Podkreślił on, że preliminarz budżetowy uzgodniony jest całkowicie z planem gospodarki narodowej. Nasz budżet — stwierdził mówca — jest, podobnie jak nasz wielki plan 5-letni, wyrazem naszego bezwzględnie pokojowego rozwoju i przykładem dla całego narodu niemieckiego.

List młodzieży hiszpańskiej do Zarządu Głównego ZMP

WARSZAWA (PAP). — W związku ze zbliżającym się Dniem Solidarności z antyfaszystowską młodzieżą hiszpańską, Zarząd Główny ZMP otrzymał od Zjednoczonej Socjalistycznej Młodzieży Hiszpanii (J. S. U. d'Espania) list z braterskimi pozdrowieniami, skierowany do wszystkich młodych demokratów świata.

Wybuch przed pałacem rządowym w Rzymie

RZYM (PAP). — Dnia 10 kwietnia przed pałacem rządowym Viminal w Rzymie wybuchła silna bomba, umieszczona pod gzymsem sąsiedniego wielopiętrowego domu. Wskutek podmuchu wyleciały szyby z okien pałacu i innych gmachów. Ofiar w ludziach nie było.

Po dymisji Mac Arthura

W odpowiedzi na dymisję ze wszystkich stanowisk na Dalekim Wschodzie Mac Arthur złożył oświadczenie niezwykle wymowne. Za pośrednictwem swojego głównego doradcy politycznego, generała Whitney'a oświadczył on, że nie dopuścił się żadnego nieposłuszeństwa w stosunku do swych przełożonych, że wykonywał on starannie wszystkie otrzymane dyrektywy.

To oświadczenie, pochodzące z najbardziej miarodajnego w tym względzie źródła, stawia we właściwym świetle pełną obłudy deklarację Trumana usiłującego zbałamucić opinię publiczną twierdzeniem, że odwołanie Mac Arthura nastąpiło wskutek nie dość szczerego popierania przezeń polityki rządu Stanów Zjednoczonych i polityki Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Istotnie, Mac Arthur był przecież tylko wykonawcą agresywnej, awanturniczej polityki imperialistów amerykańskich. Z ich to rozkazu, rozpoczął i prowadził najbardziej bestialską, najbardziej okrutną wojnę w Korei. Z ich to rozkazu przeobrażał Koreę w kraj „ziemi spalonej", mordował bestialsko dzieci i kobiety koreańskie. Z ich rozkazu okupował chińską wyspę Taiwan, naruszał granicę Chin wysyłając samoloty bombardujące miasta chińskie i pchnął wojska swe pod granicę Chin, co było bezpośrednią przyczyną wystąpienia ochotników chińskich w obronie bezpieczeństwa swej ziemi ojczystej.

Mac Arthur był jedynie wykonawcą imperialistycznej polityki rządu amerykańskiego. Jeśli uprzytomnimy sobie ostatnie chociażby wypowiedzi reakcyjnych polityków amerykańskich niezależnie od tego, w jakie stroją się piórka, to jasne jest, że wszystkie zbrodnie Mac Arthura były jedynie wcieleniem w życie tej polityki. Wszystkie reakcyjne dzienniki z oficjalnymi organami wielkiego kapitału na czele podkreślały i podkreślają „błogosławione" dla kapitału następstwa wojny w Korei i wyścigu zbrojeń. One to bowiem łagodzą kryzys gospodarczy wiszący nad Ameryką, przynosząc potężne zyski trustom i monopolom.

Nie kto inny, jak tenże sam Truman, który zarzuca obecnie Mac Arthurowi niepopieranie polityki ONZ dawał instrukcje swoim przedstawicielom przeforsowania bezprawnie i wbrew woli przedstawicieli połowy niemal ludności świata haniebnej, prowokacyjnej uchwały, określającej Chiny Ludowe jako agresora.

W oświadczeniu złożonym bezpośrednio po dymisji udzielonej Mac Arthurowi Truman zapowiedział, że w niczym nie zmieni się polityka rządu Stanów Zjednoczonych na Dalekim Wschodzie.

Jaka jest więc przyczyna dymisji Mac Arthura?

Wydaje się, że podstawową przyczyną jest przede wszystkim niepowodzenie „blitzkriegu" zapowiadanego wielokrotnie przez gauleitera Dalekiego Wschodu. Jeszcze pod koniec ubiegłego roku Mac Arthur obiecywał „swoim chłopcom" zakończenie wojny przed świętami i powrót do domów. Obietnica ta, jak wiele innych poprzednich, spaliła na panewce, rozbiła się o bohaterstwo ludu koreańskiego.

Mac Arthur odznaczał się nieco dzienną gadatliwością, czym wprowadzał swoich zwierzchników często stokroć w poważne zakłopotanie i powodował opory ze strony rządów satelickich przerażonych awanturniczą polityką mocodawców z Waszyngtonu. Mac Arthur zdradzał przedwcześnie zamysły, które w Waszyngtonie planowane były być może nieco później. I na tym polegała jego druga wina w oczach amerykańskich kół rządzących.

Mac Arthur stał się dla setek milionów ludzi na świecie uosobieniem zbrodniczości, łajdactwa, krwiożerczości, zachłanności i okrucieństwa imperialistycznego. I dlatego wydało się imperialistom konieczne zastąpić jednego zbrodniarza drugim, mniej znanym, mniej osławionym.

Dymisja Mac Arthura jest jak gdyby symbolem awanturniczości polityki imperialistycznej. Ujawniła ona wszystkie sprzeczności i zażartą szarpaninę i walkę wewnątrz obozu imperialistycznego, rządzącego się wilczymi prawami.

Dymisja Mac Arthura nie wprowadzi jednak w błąd światowej opinii publicznej. Dymisja ta nie jest nawet przysłowiowym plasterkiem, położonym na ropiejący wrzód imperializmu. Oświadczenie Trumana, że polityka rządu Stanów Zjednoczonych nie ulegnie zmianie potwierdza pogląd, jaki na tę sprawę mają setki milionów ludzi na całym świecie i mobilizuje obrońców pokoju do czujności i nieustępliwości w walce o pokój i niezawisłość narodów.

Naukowcy i młodzież pozdrawiają prof. Joliot-Curie laureata Międzynarodowej Nagrody Stalinowskiej

LUBLIN (PAP) — Senat, rektor i młodzież Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie przesłali prof. Fryderykowi Joliot-Curie depeszę gratulacyjną z okazji przyznania mu Międzynarodowej Nagrody Stalinowskiej za utrwalanie pokoju między narodami.

W depeszy naukowcy i młodzież wyrażają dumę z tego, że czołowy przywódca światowego obozu pokoju, a równocześnie doktor honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej wyróżniony został nagrodą pokojową, nazwaną imieniem Chorążego obozu walki o pokój na całym świecie — Józefa Stalina.

„Z całego serca — czytamy m. in. w zakończeniu depeszy — życzymy Panu jak najwięcej zdrowia i sukcesów w nieugiętej walce o pokój i szczęście dzieci, kobiet i mężczyzn wszystkich narodów świata".

Depeszę podpisał rektor UMCS — prof. dr Józef Parnas.

Rose Thaelmann o swoich wrażeniach z pobytu w Polsce

WARSZAWA (PAP). — Rose Thaelmann, wdowa po wybitnym niemieckim działaczu rewolucyjnym, bojowniku antyfaszystowskim Erneście Thaelmannie, w rozmowie z przedstawicielem PAP podzieliła się swymi wrażeniami z pobytu w Polsce.

„W Warszawie widziałam zniszczenia dokonane przez faszystów hitlerowskich. Gdy uprzytomniłam sobie, że to zaledwie ślady, że większość zniszczeń jest już usunięta — zdawałam sobie sprawę z całej wspaniałości waszego budownictwa — z potęgi narodu wyzwolonego. Tylko społeczeństwo wolne od ucisku i wyzysku zdolne jest do takiego budownictwa, do takiego tempa pracy".

Życząc narodowi polskiemu jeszcze większych sukcesów w pracy — Rose Thaelmann podkreśla, że ludność nowych Niemiec — Niemieckiej Republiki Demokratycznej zdaje sobie sprawę, iż sukcesy gospodarcze i kulturalne narodu polskiego wzmacniają siły pokoju i postępu na całym świecie.

Na marginesie

Rynek niewolników

Do amerykańskiego miasta portowego Cleveland zbliża się okręt, na pokładzie którego znajdują się pasażerowie z Europy. Okręt przywiózł kolejną partię tzw. „osób przesiedlonych". Są to ludzie, którzy w swoim czasie zostali przemocą wywiezieni przez hitlerowców na niemiecką katorgę. Obecnie sławetna organizacja międzynarodowa do spraw uchodźców (IRO) sprzedała ich w niewolę amerykańską.

Niemal codziennie przybywają do jakiegoś portu amerykańskiego okręty z żywym towarem. Gdy tylko pasażerowie-niewolnicy schodzą na ląd, otaczają ich aferzyści i agenci z gotowymi tekstami kontraktów i niewolniczych umów.

Nawet reakcyjne pisma amerykańskie muszą zamieszczać od czasu do czasu wzmianki o okrutnym wyzysku osób przesiedlonych, o ich dyskryminacji w dziedzinie płac, o nędznych warunkach ich bytu. Jak donosi dziennik „Cleveland Press", „osoby przesiedlone narodowości serbskiej, importowane setkami do Cleveland w charakterze robotników przemysłu stalowego, zrozumiały obecnie, że zamiast „mleka i miodu" Ameryka dała im gorzką polewkę".

Robotnicy serbscy, zatrudnieni w Cleveland w fabryce Ferro Machine Fondry mówią, że ich warunki życia w na wpół rozwalonych barakach i skąpe wyżywienie, które otrzymują, nie różnią się niczym od warunków w hitlerowskich obozach koncentracyjnych.

Przewodniczący amerykańskiej komisji do spraw osób przesiedlonych, John Gibson, oświadczył niedawno, że w najbliższym czasie projektuje się przewiezienie z Europy co najmniej 100 tysięcy osób przesiedlonych. Według danych IRO, do początku roku 1951 w Stanach Zjednoczonych „znalazło schronienie" przeszło 230 tysięcy niewolników. Mimo, że w Ameryce są miliony bezrobotnych, popyt na osoby przesiedlone jest tu wielki, ponieważ jest to najtańsza, niemal bezpłatna siła robocza.

Na czwartej sesji Zgromadzenia Ogólnego delegacja BSRR zgłosiła wniosek w sprawie szybkiego podjęcia kroków, mających na celu umożliwienie osobom przesiedlonym i uchodźcom powrotu do ojczyzny. Wniosek ten został jednak odrzucony przez blok amerykańsko - angielski.

Tak zwana Międzynarodowa Organizacja do Spraw Uchodźców (IRO) ogłosiła niedawno dane o swej działalności. Od lipca 1947 roku do końca 1950 roku „osiedliła" ona w różnych krajach 865 tysięcy nieszczęśliwych ludzi, przemocą pozbawionych ojczyzny. Organizacja IRO stała się wielkim trustem handlu niewolnikami.

X Plenum KC Albańskiej Partii Pracy

TIRANA (PAP). — Albańska Agencja Telegraficzna podaje, że w dniach 9 i 10 kwietnia br. odbyło się X Plenum Komitetu Centralnego Albańskiej Partii Pracy.

Plenum wysłuchało i zaaprobowało referat sekretarza KC Albańskiej Partii Pracy — Machmet Szechu na temat „O zadaniach partii w dziedzinie dalszego rozwoju gospodarki rolnej". Plenum podjęło uchwały w sprawie dalszego rozwoju rolnictwa, polityki podatkowej i polityki cen, w sprawie zaostrzenia się walki klasowej na wsi i w sprawie spółdzielczości produkcyjnej.

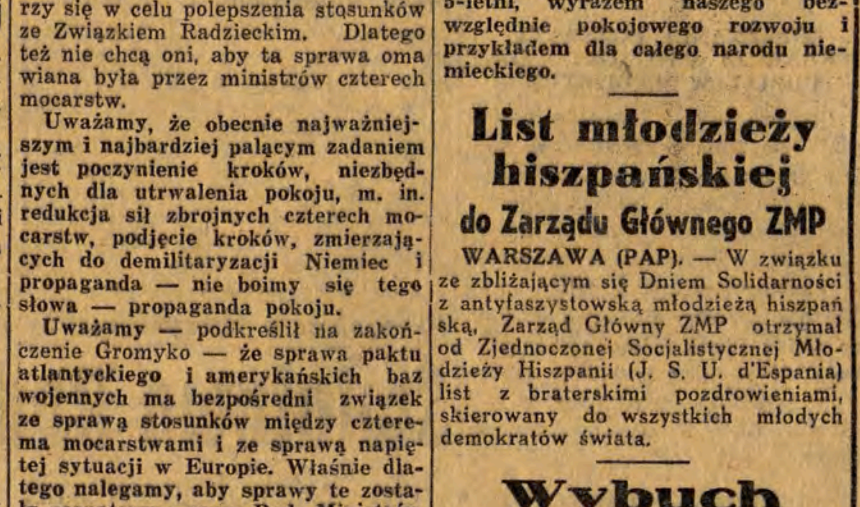

Rozwój faszyzmu w Jugosławii
(„Oesterreichische Volksstimme")

Palacze zakładów woj. łódzkiego oszczędzają węgiel

Do akcji współzawodnictwa o zmniejszenie zużycia węgla włącza się coraz więcej załóg kotłowni również w województwie łódzkim.

Jako pierwsi do współzawodnictwa przystąpili palacze z Pabianickich Zakładów Przemysłu Chemicznego, towarzysze Sadowski i Władysław Osieja, którzy zaoszczędzą do końca br. 82 tony węgla.

Palacze PZCh wezwali jednocześnie do współzawodnictwa załogę kotłowni Zgierskich Zakładów Przemysłu Chemicznego.

W odpowiedzi na to wezwanie palacze zgierscy Kubicki, Borowski, Paczkowski, Podolski i Różański, postanowili zmniejszyć zużycie węgla o 1 proc. i wezwali do pójścia w swoje ślady palaczy Tomaszowskich Zakładów Włókien Sztucznych i podjęcia współzawodnictwa w oszczędnym i racjonalnym spalaniu węgla.

Apel ten podjęli tomaszowscy palacze Randorf i Węgliński, którzy postanowili zmniejszyć zużycie o 3,4 tony węgla na dobę oraz wezwali do współzawodnictwa załogę kotłowni Pabianickich ZPB.

Palacze pabianiccy przyjęli wezwanie zobowiązując się zamiast „grysiku" spalać większy niż dotychczas procent miału przez co zaoszczędzą 6 ton węgla miesięcznie. W ich ślady poszła również załoga kotłowni Zakładów im. Wilhelma Piecka w Żychlinie, która zobowiązała się zmniejszyć zużycie węgla bez szkody dla produkcji o 1 tonę dziennie.

Apel palaczy Pabianickich Zakładów Przemysłu Chemicznego w Pabianicach odbił się szerokim echem w większości zakładów pracy naszego województwa.

Do oszczędnego i racjonalnego spalania węgla przystąpili już palacze szeregu innych fabryk, gorzelni w PGR jak np. w Inczewie, gdzie palacz, tow. Osiewała zmniejszył zużycie węgla o 3 proc., mleczarni, cegielni itd., przysparzając tym samym naszej gospodarce nowe, poważne oszczędności. (B)

Armia titowska w planach Pentagonu

Amerykańscy agresorzy nie kryją się z zamiarami obrony „interesów USA" na Bałkanach w oparciu o armię titowską i dywizje innych satelitów USA w krajach południowo - wschodniej Europy.

W tym właśnie celu rząd Waszyngtonu zawarł z belgradzką kliką faszystowską transakcję pod szumną nazwą porozumienia „o wzajemnej pomocy w interesach obrony". W ramach tej umowy imperialiści amerykańscy zobowiązali się zwiększyć dostawy uzbrojenia dla najemnej agentury belgradzkiej, a titowcy wyrazili zgodę na przygotowanie mięsa armatniego dla Pentagonu (Ministerstwa Wojny USA).

Imperialiści USA zmontowali oś Belgrad - Ateny, oznaczającą w istocie sojusz wojskowy między kliką titowską a greckim rządem monarcho - faszystowskim. Zbójecką tę oś popierają aktywnie również i ankarscy wasale Wall-Street. W oparciu o tę trzystronną „współpracę" wojskową swych satelitów, monopoliści zza oceanu w gorączkowym tempie tworzą ognisko wojny na Bałkanach.

Jak wynika z doniesień prasy zachodnio - europejskiej, belgradzkie, ateńskie i ankarskie marionetki dolara przygotowują pod kontrolą Pentagonu zbrojną inwazję przede wszystkim na Albańską Republikę Ludową. Przygotowania rozpoczęły się od tego, że jugosłowiański rząd faszystowski demonstracyjnie zerwał w końcu roku ubiegłego stosunki dyplomatyczne z Albanią. Jak donosi agencja „Telepress", opracowano już dwa plany napaści na tę niewielką republikę: „plan Kitrilakisa", opracowany na rozkaz dowództwa amerykańskiego przez przedstawiciela Aten w komisji wojskowej paktu atlantyckiego i przewidujący „skoordynowane grecko - tureckie natarcie na Albanię przy aktywnej pomocy titowców" oraz plan „błyskawicznego natarcia", którego autorami są: naczelny dowódca armii greckiej, generał Papagos oraz amerykański generał Jonkins. Ten plan przewiduje jednoczesne wtargnięcie do Albanii dywizji pancernych Grecji i Jugosławii.

Realizując agresywne zamysły imperialistów amerykańskich, bałkańscy najmici Wall - Street pobrzękują szabelką na granicach Albańskiej Republiki Ludowej. W wywiadzie, udzielonym korespondentowi gazety angielskiej, „Daily Telegraph and Morning Post", gen. Papagos oświadczył, że „koalicja jugosłowiańsko - grecko - turecka może w każdej chwili wystawić dla wspólnych operacji co najmniej 60 dywizji". Ze swej strony titowcy za pośrednictwem ambasadora Jowanowicza zapewnili ateńskich monarcho - faszystów, że zgadzają się na skoordynowanie działań wojennych przeciw Albanii.

W końcu marca rozgłośnia Wolnej Grecji podała, że zbrojne bandy Tito wespół z greckimi monarcho-faszystami prowadzą w graniczących z Albanią rejonach manewry wojskowe, organizując jednocześnie coraz liczniejsze prowokacje na jej granicach lądowych i morskich.

W rozbójniczych planach Pentagonu, dotyczących Bałkanów, jedno z głównych miejsc wyznaczono siłom zbrojnym kliki titowskiej, które pod względem liczebności dorównują armii jugosłowiańskiej z okresu wojennego. Stary szpieg imperialistyczny, Tito, postawił na czele armii jugosłowiańskiej wiernych pachołków amerykańsko - angielskich — Iwana Goszniaka, Koczę Popowicza, Peno Dapczewicza i Otmara Kreacicza. Odpowiedzialne stanowiska w armii titowskiej piastują byli oficerowie armii królewskiej, którzy zdradzili interesy narodu wiosną 1941 roku, kiedy to siły zbrojne Hitlera i Mussoliniego okupowały Jugosławię. Widzimy wśród nich m. in. szefa lotnictwa, gen. Zdenko Ulepicza, dowódcę marynarki, wiceadmirała Józefa Czerny, dowódcę artylerii, gen. Radiwoje Jowanowicza i wielu innych.

Wszyscy ci ludzie w oparciu o naczelnego dowódcę — Tito, rugują z wojska uczciwych oficerów, uczestników walki narodowo - wyzwoleńczej. Na rozkaz Amerykanów przeprowadzono w armii „czystkę", w wyniku której wtrącono do więzień i obozów ponad 15 tysięcy oficerów pod zarzutem „nielojalności" wobec faszystowskiego reżimu. Ich miejsce zajęli wypuszczeni na wolność zbrodniarze wojenni — czetnicy i ustasze, którzy współpracowali z niemieckimi i włoskimi okupantami.

Okrutne porachunki z oficerami - patriotami, wcielenie wielu „niepewnych" żołnierzy do batalionów karnych, organizowanie służby policyjno - szpiegowskiej we wszystkich oddziałach wojskowych — wszystkie te kroki wywołały w armii wzmożony opór przeciwko agresywnej polityce titowców. Dość powiedzieć, że po odsłużeniu okresu poborowego około 90 proc. podoficerów, oburzonych prześladowaniami i zdradą faszystowskiej kliki rządzącej, zażądało natychmiastowej demobilizacji.

Dając wyraz powszechnemu dążeniu narodu jugosłowiańskiego do pokoju i wolności, patrioci - żołnierze armii jugosłowiańskiej — oświadczają, że nigdy nie będą spełniać zbrodniczych rozkazów generałów titowskich.

W. KIRSANOW

Ze sportu

Klabiński wygrywa drugą eliminację

WROCŁAW (PAP). Na 200 km. trasie, ciągnącej się od Polanicy do rogatek Wrocławia i z powrotem odbył się drugi wyścig eliminacyjny przed wyścigiem Praga — Warszawa. Wyścig ten wykazał, że forma kadrowiczów nie jest równa.

Najlepszym kolarzem okazał się Klabiński, demonstrując świetne wyszkolenie techniczne i doskonałą formę.

Wieści z kraju

— KATOWICE. Maszyniści katowickiej DOKP, dzięki racjonalnemu gospodarowaniu węglem zaoszczędzili w ciągu dwóch pierwszych miesięcy br. blisko milion złotych.

— OLSZTYN. Na terenie woj. olsztyńskiego wyremontowano w roku ub. ponad 5 tys. izb mieszkalnych robotników PGR, tj. o 20 proc. więcej niż w roku 1949. Ponad 4 tys. mieszkań zelektryfikowano i zradiofonizowano. W I kwartale br. przeprowadzono remont dalszych 1.200 izb mieszkalnych, w tym ponad 600 izb dla robotników sezonowych.

Jak burżuazja kształtowała oblicze moralne narodu

Usłużni handlarze niepodległości

„Polska... musi spoglądać na Anglię nie tylko jako na swoją przemożną, najszanowniejszą współpracowniczkę, lecz także jako na swoją przemożną orędowniczkę. Dlatego też każda polska polityka, jeżeli tylko będzie dostatecznie trzeźwą i realistyczną, musi z radością witać każdy objaw pozytywnego zainteresowania się Anglii Polską i zainteresowanie się wszelkimi środkami popierać. Z łatwością też, a także z niewątpliwym pożytkiem dla siebie może Anglia uzyskać w Polsce pozycje równie silne jak i trwałe. Polska szczerze pragnie, aby potężna Anglia z możliwości tych uczyniła rychło szeroki użytek".

„Polska — wierna sekundantka Anglii", „Anglia przemożna orędowniczka Polski"... podobne w formie i treści określenia przewijają się przez 100 bitych stron pracy napisanej w języku angielskim przez... burżuazyjnego polskiego ministra spraw zagranicznych, hr. Aleksandra Skrzyńskiego. Książka „Polska a pokój" wydana w latach 20-ych w Londynie, a później przetłumaczona na język polski, jest jednym z najohydniejszych dokumentów zdrady polskiej burżuazji, jest lekturą wstrząsającą dla każdego uczciwego Polaka. Poglądy Skrzyńskiego tak wyraziście i bez obsłonek wyrażone w przytoczonym powyżej cytacie, nie były odosobnione. Były to poglądy i pragnienia burżuazyjnych kierowników nawy państwowej, którzy — korząc się kolejno przed różnymi możnymi świata — otwierali im na oścież podwoje ojczyzny. Francja — niech będzie Francja, Anglia — niech będzie Anglia, równie dobre i pożądane były wpływy Stanów Zjednoczonych, a gdy przyszedł ku temu właściwy czas — hitlerowskich Niemiec.

Pełni pogardy dla własnego narodu, pełni niewiary w jego siłę i zdolności władcy endeccy, piastowscy czy piłsudczykowscy żebrali w Paryżu, Londynie, Waszyngtonie i Berlinie zmiłowania, wystawiając na licytację losy państwa polskiego, losy ojczyzny.

Cała rzecz szła o to, żeby mocarstwa zachodnie zechciały łaskawie wziąć Polskę pod skrzydła swego panowania. Toteż cała polityka burżuazji w latach międzywojennych miała jeden zasadniczy kierunek, była nastawiona na jedno: stworzyć w Polsce takie warunki ekonomiczne i polityczne, aby towar, który mieli na zbyciu — ojczyzna — znalazł chętnego nabywcę.

Skrzyński — bo pisząc na ten temat trudno do niego nie wracać — oferując z pokornym ukłonem Polskę Anglii, starał się reklamować ją na wszystkie strony, uciekał się do różnych argumentów, nie zapominając przeplatać swych haniebnych wywodów najczołobitniejszymi zwrotami — „o misji dziejowej Anglosasów, o najszlachetniejszej, najmądrzejszej, najwspaniałomyślniejszej polityce angielskiej". Bojąc się, że nie uda się wziąć wyrachowanych Brytyjczyków na lep czułych słówek — przechodzi do konkretniejszych spraw i tak zachęca kapitalistów angielskich: „Ludność Polski w znacznej swej większości rolniczo-chłopska łączy w sobie silną intensywność wytwórczą ze stosunkowo niskiem poziomem potrzeb osobistych... Dla kapitalizacji, dla gromadzenia oszczędności jest to stan wprost idealny. Daje on bowiem w odpowiednich warunkach maksimum siły produkcyjnej przy minimum potrzeb konsumcyjnych".

A więc pan Skrzyński oferuje Anglii — jak to się w języku ekonomicznym nazywa — tanią siłę roboczą; prosi imperialistycznych kolonizatorów, aby łaskawie zechcieli traktować Polskę podobnie jak i inne swe zamorskie posiadłości.

Podziemna prasa komunistyczna prowadziła nieugiętą walkę z burżuazyjnymi sprzedawczykami i handlarzami wolności i bogactw kraju. Stawała w obronie uciśnionych i poniżonych, w obronie niezawisłości Polski.

Ale żeby dobić targu — trzeba dowieść przyszłemu kontrahentowi, że w Polsce istnieją „odpowiednie warunki" sprzyjające kolonizacji kraju przez obcy kapitał.

W tym celu politycy burżuazyjni skwapliwie dowodzili, że istnieje w Polsce odpowiedni klimat, który gwarantuje opłacalność interesu. Ukazywali oni zagranicznym mocodawcom Polskę, jako kraj słaby ekonomicznie i moralnie i robili wszystko, aby tak rzeczywiście było. Burżuazja krok za krokiem faszyzowała kraj, likwidując systematycznie wszelkie pozory swobód i wolności. Jednocześnie usiłowała burżuazja wycisnąć na całym społeczeństwie piętno bierności i niewiary we własne siły. Burżuazja starała się, aby było ono rozbite, skłócone, przeżarte sprzecznościami, aby nie myślało o wzięciu losów ojczyzny w swe ręce. Takie społeczeństwo, jakim go chciała widzieć i jakim go pragnęła uczynić burżuazja, nadawało się idealnie do tego, aby posiadacze dolarów, franków, funtów czy marek wzięli je krótko i kierowali cuglami, tak jak wymagał tego ich interes i interes polskich obszarników i kapitalistów.

Burżuazja nienawidząca własnego narodu, pogardzająca nim wielbiła wszystko co miało zagraniczną etykietę, uważała, że Polska jest słaba i zawsze będzie słaba, że jej niepodległość jest właściwie przypadkiem.

Roman Dmowski w swej pracy „Polityka polska i odbudowa Państwa" — w V tomie Pism pisał:

„Odbudowanie Polski jest wynikiem współdziałania wielu czynników przeważnie od nas niezależnych. Od dłuższego już czasu wytwarza się korzystna dla naszej sprawy koniunktura międzynarodowa. W tym okresie przygotowawczym, a nawet później w pierwszej połowie wojny nasza rola głównie polega na tym, żeby tej koniunktury swoim postępowaniem politycznym nie psuć".

— Nie psuć koniunktury — a więc nie robić niczego co by się zachodnim mocarstwom nie podobało, z czego mogliby być niezadowoleni zagraniczni politycy i kapitaliści. Tylko dzięki ich łasce Polska wegetuje, tylko dzięki temu, że mogą być zainteresowani w eksploatowaniu Polski i stworzeniu z niej „drutu kolczastego", chroniącego Europę od komunizmu, tolerują jej istnienie. Bałwochwalczy kult dla zachodu i niewiara w siły narodu musiały za sobą pociągnąć upadek ekonomiczny Polski — obcy kapitał lokował się na najbardziej węzłowych pozycjach, prowadząc jak najbardziej rabunkową gospodarkę. **Narodem rządzili zdrajcy, którzy bez żadnych skrupułów wysługiwali się egoistycznym bogaczom zachodnim i spychali Polskę na dno upadku.**

Serwilistyczna, haniebna polityka burżuazji doprowadziła kraj do wrześniowej katastrofy; za serwilistyczną, haniebną politykę burżuazji naród polski zapłacił wielką ceną krwi.

Mit przyjaciół, orędowników, możnych zachodnich protektorów — tak podstępnie zaszczepiany w naród przez burżuazję — rozwiał się od wstrząsów eksplodujących hitlerowskich bomb, zasnuły go czarne gryzące dymy krematoryjnych pieców.

I wtedy losy kraju wzięli w ręce ci, którzy naprawdę kochali ojczyznę, którzy zawsze piętnowali zdradziecką rolę burżuazji. Obalili raz na zawsze burżuazję, która zhańbiła w świecie imię Polaka.

Odrodzona, ludowa Polska przestała być posłusznym bezwolnym pionkiem w rękach burżuazji, stała się wolnym, samodzielnym, prawdziwie niepodległym państwem.

Naród polski przekształcający się w naród socjalistyczny, postawił patriotyzm na piedestale. Uczynił zeń uczucie dumne, wielkie, potężny czynnik twórczy.

Naród polski przekształcający się w naród socjalistyczny wewnętrznie zwarty i spoisty, ze słuszną dumą mówi: „jesteśmy Polakami".

Naród polski przekształcający się w naród socjalistyczny, dzięki swej niezmożonej pracy zajął poczesne miejsce w wielkiej rodzinie ludów świata, zajął poczesne miejsce wśród bratnich narodów idących do socjalizmu, stał się dla walczących o pokój symbolem hartu i siły, symbolem nieugiętej walki, jaką prowadzi w imię szczęścia ojczyzny, w imię szczęścia ludzkości.

J. KUCZEWSKA.

Prof. Roman Iżykowski
dyr. Państw. Filharmonii w Łodzi

W przededniu Narodowego Plebiscytu Pokoju

Pokój będzie zachowany i utrwalony, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą broniły jej do końca".

J. STALIN

Wróćmy pamięcią do historycznej wiosny r. 1945. Koszmarny upiór faszystowskiej przemocy legł pod ciosami pierwszej armii świata, nad którym rozbłysło słońce wolności. Zawrzała praca. Miliony prostych ludzi rzuciły się w jej wir, usuwając rany zadane ich krajom, odbudowywały swe miasta, wznosiły ze zgliszcz pomniki swej kultury. Ośrodkiem wszystkich trosk, dążeń władzy ludowej stał się w krajach wyzwolonych dzięki bohaterstwu Armii Radzieckiej po raz pierwszy w ich dziejach człowiek. Demokratyczny świat ruszył pełnym krokiem w postęp, wszedł na drogę wiodącą do zrealizowania śmiało wytkniętego celu: socjalizmu.

Zdawało się, że ożywczy prąd pokojowej, twórczej pracy ogarnie cały świat, że szeregi niedawnych towarzyszy broni ze wschodu i zachodu zewrą się znów: tym razem w pokojowym, braterskim wysiłku, aby nigdy więcej nie wylęgła się hydra faszyzmu, która w ciągu minionych lat tak zhańbiła imię człowieka, podeptała jego godność. Jakże prędko hasła anglosaskich „sprzymierzeńców", patetycznie deklamujących przez usta różnych lordów i parów, że „never again", okazały się obłudą. Jakże szybko powstały ciemne siły, usiłujące zatruć ożywczy prąd postępu i pokojowej pracy. Jakże skwapliwie imperialistyczny zachód sięgnął po tak znane światu, a tak pogardzane, obmierzłe hitlerowskie metody politycznego fałszu, zastraszania, prowokacji, agresji i ludobójstwa. Miliony ludzi w trudzie wykuwających nowe życie, opierających się o nowe hasła, widzących w sprawiedliwie zorganizowanych społeczeństwach swą nową przyszłość, stały się solą w oku „wyższych dziesięciu tysięcy" super trumanów z Wall Street'u. Atmosfera postępu społecznego, jaka zapanowała po ostatniej wojnie, wydała się kapitałowi wysoce niepokojąca... Kres zbyt bliski... Ruszono więc do walki podstępnej, obłudnej, obliczonej na oba łamucenie niezbyt uświadomionych, a zwykłe przekupienie podłych i słabych.

Wróg nie poprzestał na „zimnej" wojnie: polała się krew w dalekiej, a jakże nam bliskiej Korei, runęły w gruzy kwitnące miasta, opustoszały wsie... A wszystko w imię kłamliwych haseł o rzekomym zagrożeniu agresją o tysiące kilometrów odległych USA, haseł tak dobrze znanych światu z niedawnej wojny!

Miliony prostych ludzi zrozumiały jednak, że tylko walka o pokój może przekreślić podstępne knowania podpalaczy świata. Zwarły się szeregi. Kongresy obrońców pokoju, rezolucje berlińskiej sesji Światowej Rady Pokoju, wreszcie uchwały VI Plenum KC PZPR stały się wytycznymi dla całego narodu polskiego, w walce o pokój. Historyczne słowa Generalissimusa Stalina, wodza światowych sił postępu i pokoju, zdemaskowały na łamach „Prawdy" kłamstwa zachodnich „mężów stanu", wskazując narodom świata nieomylną drogę do wywalczenia trwałego pokoju.

Dziś stajemy przed nowym aktem walki o pokój. Narodowy Plebiscyt Pokoju raz jeszcze zadokumentuje światu, że w walce o trwały pokój stoimy niezłomnie w jednym szeregu z całym obozem postępu! Na Karcie Narodowego Plebiscytu Pokoju znajdą się niewątpliwie podpisy wszystkich ludzi świadomych celu walki o pokój, a wśród nich podpisy całego naszego świata artystycznego, świadomego znaczenia, jakie posiada utrwalenie pokoju, jego wartości dla kontynuacji dalszej budowy kultury narodowej, w tak zawrotnej skali rozpoczętej i tak wspaniałe perspektywy ogarniającej w ramach realizowanego dziś wielkiego Planu 6-letniego.

Włodzimierz Słobodnik

Mauzoleum Dymitrowa

To mauzoleum nie tchnie śmiercią, ale walką,
Tchnie sprawiedliwą bitwą.
On nie umarł, lecz walcząc, idzie w drogę dalszą,
Bo walka to Dymitrow!

Gdy ujrzałem Bałkany, których każda skała
Jest jak Botewa słowa,
Zrozumiałem, na jakich wielkich szczytach stała
Wzniosła myśl Dymitrowa.

W każdym mieście bułgarskim i w Dymitrowgradzie,
Który jest jego gwiazdą,
On wiecznie żywe serce na budowie kładzie,
Dbając o cegłę każdą.

Nie widziałem woskowej twarzy w sarkofagu.
On żywy jest i bliski,
Jak wówczas, gdy po ogniach i dymach Reichstagu
Grzmiał na procesie lipskim.

Nie widziałem umarłych rąk, ni ust umarłych,
Ni żałobnego czoła,
Zdawało się, że znowu „drżyjcie, nędzne karły!"
Do zbrodniarzy zawoła.

Zdawało się, że ręce ożyją, by walić
Pięściami w Domy Białe,
Usta — dla słów wysokich, co umiały palić.
Czoło — dla myśli śmiałej.

Syn Warszawy, od walki i pracy skrzydłatej,
Równej jasnym olbrzymom,
Na grobie Dymitrowa kładę polskie kwiaty,
Nasiąkłe krwią i dymem.

Sofia, 6. III 1951.

Umacnia się front narodowy

W pewnej chwili ktoś podniósł się z ławy i otworzył szeroko okno. Do zatłoczonego sekretariatu komitetu fabrycznego wcisnął się prąd świeżego powietrza. Prządka Anastazja Roszczyk zsunęła na tył głowy chusteczkę, całą oblepioną puchem bawełny, nastawiając twarz na podmuch kwietniowego wiatru. Słońce szło ku zachodowi, znacząc na niebie smugę barwy karminu. Roszczykowa przymknęła na chwilę oczy pełne słonecznego blasku. Znów słyszała wyraźnie — słowo po słowie — co mówiła Józefa Brdoń.

— Przecież każda z nas serce by dała, by wykonać zobowiązanie. Ale nie możemy dać rady z niedoprzędem. „Barany" po kolana. No, mówcie prządki — rzuciła, oglądając się na siedzące wokół kobiety.

Roszczykowa wstała. Czuła, że koniecznie musi wypowiedzieć to wszystko, co nurtuje w niej od wielu dni. 1 Maja niedaleko, a w średnioprzędnej coś niedomaga, coś psuje harmonię pracy. Mówiła równym miarowym głosem. O tym, że jest bezpartyjna, ale bliskie jej są i święte wskazania partii. Że podczas ostatnich lat walki o plan, o odbudowę kraju, zmieniała się jej świadomość, że czuje się odpowiedzialna za produkcję nie tylko na swych maszynach, ale w całym oddziale. **Wie, że to dla ojczyzny, dla pokoju.** Że na obrączniaki przychodzi fatalny, pełen „pojedynek" niedoprzęd. Że trzeba, koniecznie trzeba zbadać, kto utrudnia prządkom robotę teraz, gdy wykonują zobowiązania 1-Majowe.

Mówi Roszczykowa, mówią — Adamczewska, Wolska, Adamiak, Szewczykowa. Układają się słowa nabrzmiałe serdeczną troską o produkcję, o zobowiązania, o plan.

Jak to powiedział towarzysz Bolesław Bierut?.. **NARÓD POLSKI PRZEKSZTAŁCA SIĘ W NARÓD SOCJALISTYCZNY...** O nowym socjalistycznym stosunku do pracy. O głębokim zrozumieniu idei walki o pokój, o plan i socjalizm. **Przekształca się świadomość narodu — gospodarza kraju, budowniczego przyszłości.**

Narada produkcyjna w sprawie wykonania zobowiązań 1 - Majowych w Zakładach im. Dzierżyńskiego toczy się dalej.

* * *

Ja to rozumiem tak — powiada tow. **Kierzkowa**, sekretarz organizacji oddziałowej. Przez ściany małego sekretariatu dobiega bezustannie szum maszyn. To średnioprzędna pracuje na drugiej zmianie. Kierzkowa zdejmuje okulary, jak zawsze, gdy chce się nad czymś zastanowić — obraca je w palcach — krótkich, mocnych palcach, które niedawno jeszcze przykręcały cienkie nitki bawełny.

— Ja to rozumiem tak. **Tworzyć front narodowy — to znaczy dotrzeć do każdego członka społeczeństwa, każdego zwerbować do walki o Plan 6-letni i o pokój — robotnika, inteligenta, młodego i starego. Wrogów odrzucić precz. I uczynić z narodu zwarty mur, który opasze nasz kraj, czyniąc go niezwyciężonym.** I trzeba nam tak **budować w każdej fabryce, w każdym domu, w mieście i na wsi. I w naszej średnioprzędnej.**

— Walczyć o dusze ludzkie i serca. Oto, żeby je wyrwać spod wpływu wrogiej ideologii, z dawnej ciemnoty i zacofania.

Kierzkowa opowiada. Ot teraz — okres Czynu Majowego. **Ludzie rosną po prostu w oczach. Zespół bezpartyjnych prządek Franciszki Czaji o 5 procent podniósł swą wydajność. Apolonia Gorząd ze 108 procent skoczyła na 112. Rozalia Szymczak ze 103 na 106.5 proc. Janina Kowalska ze 108 na 110 procent. Bezpartyjna Helena Szymczak wykonuje aż 123 procent bazy.** Niedawno zapisała się na członka ekipy łączności ze wsią. — Niechże i ja popracuję nad budową frontu narodowego na wsi — powiedziała do Kierzkowej.

— Jest jakiś urok w naszym ustroju, jakaś moc przyciągająca, że ludzie, którzy dawniej sarkali, ociągali się w robocie, którzy przytłoczeni byli jeszcze wspomnieniami z dawnych czasów wyzysku i krzywdy — teraz dusze by dali za sprawę Planu 6-letniego, za pokój. Na przykład Latosińska. Znana była ze swej krzykliwości, ze swego wiecznego niezadowolenia. Trudno było wprost podejść do jej maszyn. Ale Kierzkowa przystawała tam często. Na jej interwencję wyremontowano prządce maszyny. Powoli zapisała się Latosińska do Ligi Kobiet. Coraz częściej widziano ją na naradach produkcyjnych.

— No tak. Zmieniłam się — powiada Latosińska po prostu. Tak, jakbym zdarła z oczu zasłonę i inaczej teraz patrzę na świat. Widzę, jak jest naprawdę. Że moja córka ukończyła szkołę, otrzymała dobrą pracę i uczy się w szkole wieczorowej. Że dostałam ładne mieszkanko. Że mogłam sobie kupić meble. Że żyję sobie — wolny człowiek. Wolny od bezrobocia, od strachu o robotę. Wiem teraz, że moja praca — to walka o jeszcze lepsze jutro, o pokój.

I wydaje mi się, że teraz rozumiem, co to jest socjalistyczny stosunek do pracy.

* * *

Wychować człowieka, pozyskać go dla doniosłej sprawy walki o pokój i socjalizm — to zadanie, jak mówi towarzysz Bierut — „wielkie i niełatwe". Ale piękne, ale szczególnie aktualne w okresie poprzedzającym święto 1-Majowe, które, jak żadne inne, łączy z sobą ludzi pracy. Zadanie, spoczywające przede wszystkim na organizacjach masowych.

Czy w średnioprzędnej związek zawodowy, czy Liga Kobiet, czy ZMP prowadzą akcję nie tylko w sprawie kontroli zobowiązań, ale budowy frontu narodowego? Czy mężowie zaufania, przodownice społeczne, czy młodzieżowi agitatorzy, grupowi, w tym okresie przedmajowym widzą i obserwują ludzi, pracują nad nimi, pomagają im dojrzeć, przyśpieszyć proces przekształcania się ich świadomości w socjalistyczną? Czy uaktywniają się w walce o pokój?

Genowefa Biesiacka ma 23 lata. Już pięć lat pracuje tutaj w przędzalni. Do niedawna pracowała tak — jak sama mówi — „aby robić i zarobić". Powoli zmieniał się jej stosunek do pracy. Przeszła na 3 strony, przoduje w produkcji. Zobowiązania na 1 Maja nie podjęła. Dlaczego? Nikt do niej nie przyszedł w tej sprawie. Sama nie odczuła jeszcze potrzeby. Do ZMP nie należy. Jeszcze są w niej pewne wahania. Czy kto rozmawiał z nią na temat wstąpienia do organizacji młodzieżowej? Nikt.

Genowefa Biesiacka znajduje się już, już na progu — jeszcze trochę wysiłku pomocy... **Dlaczego młodej przodownicy nie poda ręki organizacja ZMP-owska?**

Na maszynach Heleny Szymczak, na drugiej zmianie pracuje prządka, która przy każdej okazji wymyśla **przodownicy od „wyścigówek".**

Nie trafiła jeszcze do niej Liga Kobiet, nie wytłumaczył jej niesłuszności postępowania mąż zaufania, ani agitator partyjny.

W Tkalni Nowej pracuje pod opieką Józefy Szewczykowej młodzieżowa brygada im. Czutkicha. Młodzi podjęli wszyscy zobowiązania 1-Majowe — podnieść wydajność pracy. Starają się, jak mogą. Ale przed kilku dniami dano im nowy, bardzo brudny asortyment. W żaden sposób nie mogą wykonać bazy. Przecież dopiero uczą się tkactwa. Zamartwiają się — czym powitają 1 Maja, jak dotrzymają słowa?

I znów nikt nie pośpieszył im z pomocą. A w młodych sercach nie trudno o osad zniechęcenia.

* * *

Nie wystarczy wpaść na salę i zapisać zobowiązania na kartce — woła na naradzie produkcyjnej prządka, Helena Okrój. **Trzeba tak ułożyć pracę w naszej fabryce, żeby wszystko „grało". Żeby tkaczki nie czekały na osnowy, a prządki nie męczyły się ze złym niedoprzędem. Tu trzeba, aby w naszej fabryce ożyły wszystkie organizacje, aby w Czynie 1-Majowym rosła produkcja i rośli ludzie.**

Minęło już kilka godzin, a narada trwa. I wychodzą na jaw poważne niedopatrzenia techniczne, nieprawidłowe rozstawienie wałków na wrzeciennicach (stąd zły niedoprzęd) i brak troski o czystość maszyn i fakty użycia nieodpowiednich cewek i niedostateczna praca organizacji masowych na terenie zakładu i osłabienie czujności organizacji partyjnej. W toku narady wysuwają się nowe, lepsze formy pracy.

Czyn 1-Majowy nie krystalizuje się łatwo. **W wytężonej pracy. W upartym zwalczaniu przeszkód. W przezwyciężaniu własnych słabości. Czyn 1-Majowy — to odcinek wielkiej roboty, jaką jest budowa frontu narodowego.** Trzeba, aby organizacja partyjna Zakładów im. Dzierżyńskiego — kierownik polityczny fabryki, przodującej w przemyśle bawełnianym — do tej roboty uruchomiła wszystkie organizacje masowe, aby w Czynie Majowym zespoliła, ubojowiła, podniosła poziom ideologiczny i polityczny załogi — jako cząstki narodu, który staje się narodem socjalistycznym.

HANNA SAMSONOWSKA

Poezja Majakowskiego w walce o pokój

Mija dwudziesta pierwsza rocznica zgonu wielkiego poety Włodzimierza Majakowskiego. Olbrzymie rewolucyjne znaczenie jego poezji określił najtrafniej Stalin mówiąc, że **„Majakowski był i pozostanie najlepszym i najbardziej utalentowanym poetą radzieckiej epoki".**

Wyrażając cele Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej Majakowski stał się tym samym internacjonalnym twórcą proletariackim. Jego walka z wrogiem klasowym, zwalczanie wojny imperialistycznej oraz ukazanie budowy socjalizmu bliskie są dziś i drogie milionom prostych ludzi na całym świecie.

Walkę o przeciwstawienie się agresji imperialistycznej prowadzi Majakowski już od pierwszej chwili. Jest to jeszcze jednym, wymownym dowodem tego, że obecna pokojowa polityka Związku Radzieckiego nie wypływa z koniunktury politycznej, nie jest posunięciem taktycznym. Walkę o pokój prowadził Związek Radziecki od zarania swego istnienia.

O tym właśnie mówi Majakowski. W poemacie **„Włodzimierz Lenin"**, uwieczniając moment narodzin pierwszego na świecie państwa socjalistycznego, Majakowski stwierdza zarazem, że Rewolucja Październikowa wysunęła jako jedno ze swych naczelnych haseł żądanie pokoju.

Do wszystkich! Do wszystkich!
Do wszystkich!
frontów od krwi pijanych,
do wszystkich przybitych trudem
w niewolę bogaczom oddanych:
Władza radom!
Ziemia chłopom!
Pokój ludom!
Chleb głodnym!

Majakowski z niezwykłą pasją, z druzgocącą siłą potępia wojnę imperialistyczną, ukazuje jej piekło i ohydę — niedolę dla mas i zyski materialne dla kapitału. Majakowski demaskuje każdą próbę gloryfikacji wojny imperialistycznej. Już w utworach młodzieńczych, między innymi w poemacie **„Wojna i pokój"** napisanym w 1916 r. — powiada:

Stare brzękadła
umiały tak brzęknąć,
by wojnę przyoblec
w kuszące piękno.

Protest przeciwko wojnie imperialistycznej podnosi Majakowski w późniejszym wierszu — **„Precz"**:

Dość już wojnę i soldateskę
poeci wyszlachetniali.
Niech ją poeta opiwa
i z postumentu zwali.
Wojna to wiatr
co trupami śmierdzi,
wojna to fabryka
do wyrobu nędzy.

Mogiła nieznana
w głąb i wszerz,
Głód, brud,
tyfus i wesz.
Bogaty — forsę zagarnia łapą,
Nam — szczudeł kastaniety
klapią!

Antywojenna pasja Majakowskiego nie ma nic wspólnego z pacyfizmem lat międzywojennych, którym burżuazja rozbrajała czujność i rewolucyjność mas. Pacyfizm (powieści Remarque'a i inne) piętnując rezultaty wojny — nie odsłaniał jej klasowych, kapitalistycznych korzeni. Krytyka wojny była tu rzeczą powierzchowną i nieszkodliwą dla kapitału, albowiem nie burząc ustroju kapitalistycznego nie zapobiegała tym samym przygotowaniom do nowej agresji. Dlatego też Majakowski zwalcza pacyfizm, tłumacząc, że obiektywnie szedł on na rękę imperialistom. W wierszu **„Na zachodzie bez zmian"** czytamy:

Siedzą w kawiarniach
spieszeni huzarzy.
Piechota w cywilnym
lenistwie się słania.
A spod tej idylli
wściekle wyłażą
wojenne przygotowania.

Tego im trzeba
morderczym sztabom:
buntowników
spławiwszy po jednym
Na rzeź popędzić
baranów stado.

Krytyka wojny u Majakowskiego nie wisi w powietrzu, poeta ujawnia że wojna związana jest nieodzownie z ustrojem kapitalistycznym, który tuczy się na dostawach wojennych. **Dlatego chcąc zwalczyć wojnę należy obalić kapitalizm.** Wojnie i kapitalizmowi przeciwstawia Majakowski socjalizm jako jedyny ustrój i jedyną siłę zdolną zagwarantować światu pokój.

Jednocześnie Majakowski jest świadomy tego, że imperializm, będzie parł do wojny i w ukryciu czynił do niej przygotowania. Ale zdaniem poety czujność proletariatu pokrzyżuje zakusy podżegaczy. Temat czujności wobec prób wywołania przez kapitalizm światowej rzezi przewija się przez większość utworów Majakowskiego na przestrzeni kilkudziesięciu lat. Gotowym trzeba być zawsze, w najbardziej pokojowej pracy nie należy zapominać o niebezpieczeństwie pożogi imperialistycznej. W wierszu **„Marsz ostrzegawczy"** poeta woła:

Dziś hasło nasze: pokój,
budowa, siew i żniwa.
Lecz wiemy, jak na wrogów,
oręża się używa.
Na bój nas, towarzyszu,
ciągną od soch.
Bacz, towarzyszu,
by suchy był proch.

Oczywiście, czujność musi być poparta przez realną siłę, gotową w każdej chwili do odparcia ataku. Tą siłą jest dla Majakowskiego wielki Związek Radziecki, potęga jego pracy i międzynarodowa solidarność mas robotniczych całego świata.

Z ogromną miłością mówi Majakowski o Armii Czerwonej, stwierdzając jej doniosłą rolę w dziele utrzymania pokoju i rozgromienia wroga na wypadek wojny. O Armii Czerwonej pisze Majakowski kilkanaście wierszy. Ukazuje jej powiązanie z masami pracującymi, jej szczytną rolę obrońców ludu (**„Myśmy obrońcy fabryk i pól"**) i narastający stąd patriotyzm ludowy. W wierszu **„Pieśń dziesięciolecia"** czytamy:

Walczył radziecki
młody nasz kraj,
Dzień każdy grzmotem
granatów nam grał.
Nie na rabunek
wzywa nas bój,
Myśmy obrońcy
fabryk i pól!
Z Armią — swe serce
w walce zespalał
włókniarz i ślusarz,
rolnik i palacz.
Tak, gdy się alarm
rozlegnie nowy,
murem staniemy
stumilionowym.

Patriotyzm ludowy, praca i solidarność ludzi radzieckich, siła obronna i czujność — wyższość ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym czynią Związek potężnym, zdolnym do odparcia wroga. W wierszu pt. **„Bądź gotów! Czuwaj! Buduj!"** poeta woła:

Republiko, wróg z tobą chce
rozprawić się straszliwie!
Do pracy prędzej,
chociaż potem już ociekasz...
Pomnażaj moc obronną!
Tokarz czy inżynier,
dziennikarz, górnik,
chemik czy lekarz!
Dnia wojny nie odgadnie
żaden z nas...
Żeby nie zaskoczyła nas
łomotem żelaziwa,
spotykać wszelką śmierć
nauczmy się zawczasu.
Nauczmy się, jak maskę kłaść,
jak karabinu się używa.
Więc robotnicy, chłopi,
cały Związek nasz,
Nocą i dniem do walki się
gotujcie!
Ażeby w każdej chwili Związek
nasz
mógł na szczęk broni i straszenie
wojną
oparłszy się o masy krzyknąć:
„Innych strasz!
Ja wrogi cios odbiję
ręką zbrojną!"

Majakowski uświadamia społeczeństwo radzieckie, że imperializm zamierza uderzyć na Związek. Poeta woła o czujność, o bojowe pogotowie.

Antywojenne, antyimperialistyczne wiersze Majakowskiego spełniły ogromną, doniosłą rolę w przededniu Wielkiej Wojny Ojczyźnianej i w trakcie samej wojny. Uzbroiły świadomość mas w obliczu agresji hitlerowskiej. Dlatego też epokowe zwycięstwo Związku Radzieckiego nad hitleryzmem jest też zwycięstwem mobilizujących haseł poezji Majakowskiego, jego walki z niebezpieczeństwem wojny imperialistycznej.

Czy na tym skończyła się rola Majakowskiego? Bynajmniej. **Wiersze jego nadal uzbrajają do walki o pokój, jednoczą masy pracujące całego świata w jednolitym froncie solidarności, ostrzegają przed niebezpieczeństwem wojny, demaskują ośrodki agresji.**

Już w roku 1925—26 dostrzegał Majakowski, że Ameryka staje się filarem reakcji światowej. Zwiedzając wtedy USA pisze: „Może się zdarzyć, że Stany Zjednoczone będą ostatnim uzbrojonym obrońcą beznadziejnej, burżuazyjnej sprawy". Poeta opisuje nienawiść kapitalizmu amerykańskiego do Związku Radzieckiego, nienawiść podyktowaną obawami przed zwycięstwem socjalizmu. W jaskrawych barwach ukazuje przeciwieństwa Ameryki, wąską elitę sytych miliarderów i szerokie, pogrążone w niedoli wyzyskiwane masy. Nędza ta oczekuje jednak też przyszłą Europę, jeśli da się ona zakuć w jarzmo zależności od amerykańskiego kapitału. Majakowski opisuje, jak w Europie, w Havrze, Amerykanie ciskają ze statku pieniądze, a ludzie rzucają się do wody w pogoni za centami. „Ci żebracy — pisze Majakowski — są dla mnie symbolem przyszłej Europy, jeśli nie zaprzestanie ona wielbić amerykańskich czy też innych pieniędzy".

Czy te trafne słowa nie odnoszą się także i do dzisiejszej zmarshallizowanej Europy?

Potężny głos Majakowskiego już dawno wskazywał na wzrastające niebezpieczeństwo imperializmu amerykańskiego. Ale dostrzegając wroga klasowego, nie lekceważąc bynajmniej ciemnych sił wojny, Majakowski widzi jednocześnie ogromną, niezwyciężoną potęgę pokoju. Ta potęga to miliony prostych ludzi na całym świecie, którzy w obronie pokoju jednoczą się w solidarnym froncie i znajdują pewne, niewzruszone oparcie w Związku Radzieckim. Ta potęga to przeciwieństwo kapitalizmu — socjalizm.

Majakowski wierzy w zwycięstwo i dlatego poezja jego nasycona jest pewnością triumfu socjalizmu i pokoju.

Siła antyimperialistycznych wierszy Majakowskiego, jego klasowa czujność i wielka bojowość, namiętne piętnowanie podżegaczy wojennych, wołanie o solidarność mas pracujących całego świata w obronie pokoju — stanowią dziś niezwykle silny ładunek mobilizacyjny, który uzbraja nas, pomaga nam w walce o pokój.

Wróg wie o tym. Toteż wiersze Majakowskiego zostały zabronione w Trizonii przez amerykańskiego generała Clay'a. Chodzi tu nie tylko o to, że Clay jest synem „króla cygar" Henry Clay'a, napiętnowanego przez Majakowskiego w wierszu **„Czarne i białe"**. Chodzi o to, że Majakowski biczuje amerykańskich plantatorów Europy zachodniej, tak samo jak wyzyskiwaczy Hawany. Amerykanie boją się tego, jak boją się światowego ruchu pokoju. Ale wiersze Majakowskiego, niesione na fali narastającego ruchu obrońców pokoju, obalają bariery graniczne i przenikają wszędzie. Nie skonfiskuje tej siły żaden najemny żołdak imperializmu.

Pokój zwycięży wojnę! — rozlega się wołanie setek milionów. I w tym wołaniu słyszy się też głos wielkiego poety, za którym powtarzamy:

Pokój — pokojowi,
wojna — wojnie!

GRZEGORZ TIMOFIEJEW.

Po zjeździe w Nieborowie

Tyle dokoła nas w ostatnich czasach dzieje się nowego, że aż trudno nam właściwą miarę stosować do różnych zjawisk.

Weźmy za przykład Zjazd Młodych Pisarzy w Nieborowie: czy było do pomyślenia w Polsce przedwrześniowej, kiedy literatura stanowiła niejako przedmiot handlu, a literaci — nie przebierając często w środkach — walczyli o byt, czy było wtedy do pomyślenia, aby ci literaci zjechali się na obrady i dzielili ze sobą doświadczeniami pracy twórczej? Albo: aby starsi pisarze pomagali młodym w ich rozwoju, dojrzewaniu, osiąganiu coraz lepszych wyników artystycznych?

Zjazd w Nieborowie był wymownym dowodem **nowej, socjalistycznej moralności**, jaka zapanowała w życiu literackim, dowodem zlikwidowania intryg i zawiści w łonie starszych pisarzy oraz między nimi a pokoleniem młodych. Był to jednocześnie wyraz troskliwej opieki, jaką Państwo Ludowe, Partia, organizacje młodzieżowe i Związek Literatów Polskich otaczają młodzież pisarską.

W jednym ideologicznym froncie skupili się tutaj początkujący literaci z całego kraju, synowie robotników, chłopów, inteligencji pracującej. Zjechali się, aby radzić nad sposobami jak najlepszego oddawania w sztuce wielkich przemian współczesności, jak najskuteczniejszego służenia piórem sprawie postępu i pokoju. Obrady były żywe, doszło nawet raz i drugi do starć słownych — ale był to skutek temperamentu, młodości, przejęcia się sprawą. A to przecież w żadnym wypadku nie świadczy źle o dyskutantach.

* * *

Najbardziej chyba rozpaliło na Zjeździe umysły zagadnienie **„bohatera pozytywnego"**. Nie można się temu dziwić — bohater pozytywny ma być przecież ideałem człowieka naszych czasów, wyrażonym w literaturze. Jak tu sprostać zadaniu, aby człowiek ten nie był „papierowy", sztuczny, ale żywy, z prawdziwego zdarzenia, obdarzony zwyczajnymi ludzkimi cechami — a jednocześnie porywający?

Młodzi krytycy krakowscy, Kijowski i Flaszen, zaatakowali ostro postaci bohaterów w naszych ostatnich powieściach, zarzucając autorom schematyzację, uproszczenie i wąskie pojmowanie osobowości człowieka. To niezupełnie słuszne stanowisko doprowadzili do krańcowości i absurdu, proponując wyposażanie bohaterów w najrozmaitsze „słabości ludzkie" i „pospolite" cechy fizyczne.

— Niech taki bohater powieściowy upija się, zdradza żonę, niech będzie to mężczyzna łysy, opluwający swych rozmówców przy konwersacji, a odczujemy go jak postać najbardziej nam bliską i realną — stwierdził jeden z dyskutantów krakowskich.

Odpowiedzieli mu Woroszylski i Lasota, wysuwając tezę, że nie istotne są ułomności i wygląd zewnętrzny bohatera, jego upadki i załamania, ale ważny jest jego rozwój, dojrzewanie do coraz wyższego poziomu świadomości i moralności socjalistycznej.

Ostatni zabrał głos w tej dyskusji ślusarz ze Śląska, Gajda, autor sztuki scenicznej „Obrotnica". Długie i nużące już wywody przeciął on jednym stwierdzeniem, swoim — jak powiedział — widzeniem bohatera pozytywnego: **„Jest to taki człowiek, w którego każdy z nas chciałby się wcielić".**

Wypowiedź ta zamknęła rozważania nad bohaterem pozytywnym.

* * *

Gorące oklaski powitały przybycie na salę obrad Lucjana Rudnickiego, autora powieści „Stare i nowe". Nie wiadomo, co bardziej zyskało dla niego sympatię uczestników Zjazdu: czy jego powszechnie znana książka, proletariackie pochodzenie, czy też ujmująca postać. Srebrne włosy dziwnie odbijały od przyjaźnie uśmiechniętej twarzy, kiedy Lucjan Rudnicki mówił o pracy pisarskiej i powierzał młodym swoje „tajemnice twórcze".

— **Tylko gruntowne poznanie życia, zgłębienie praw nim rządzących, przyswojenie sobie dorobku myśli marksistowskiej zapewnić może trwałą wartość waszym książkom.** Jeśli chcecie stać się dobrymi pisarzami, musicie zdobyć „wykształcenie społeczne" czyli znajomość społeczeństwa w rozwoju, związać się ściśle z życiem narodu, opanować rzemiosło literackie, poznać wszystkie wartości polskiej mowy.

* * *

W głębokim skupieniu słuchało audytorium słów znakomitego poety, Mieczysława Jastruna. Autor „Rzeczy ludzkiej" wskazywał jak do każdego utworu pisarz przyjmować powinien nowe podejście, zdobywać się na nowy wysiłek i nową pracę. Jeśli napisany wiersz budzi jakąś wątpliwość u autora, nie daje pełnego zadowolenia — znak to, że coś w nim jeszcze szwankuje. Trzeba pracować tak długo i tak wytrwale, aż osiągnie się pełnię wyrazu poetyckiego.

* * *

Przedstawiciel Zarządu Głównego ZMP mówił o zapotrzebowaniu na literaturę młodzieżową, która odegrać może szczególnie ważną rolę. Jej to przede wszystkim przypada w udziale stworzenie romantyzmu nowych czasów, pokazanie bohaterstwa i bohaterów budownictwa socjalistycznego, porwanie młodzieży do wielkich zadań w produkcji, na polu nauki, rewolucji kulturalnej i technicznej.

Aby tego dokazać, konieczne jest głębokie przeżycie własne twórcy, przepojenie utworu silnym uczuciem i żywą myślą, bo tylko to prowadzi do przeżycia u czytelnika. Konieczne jest zastąpienie częstej jeszcze sztampy, krzyku i sloganu — treścią, obrazem żywych ludzi i konkretnych zdarzeń. Na to samo wskazali wcześniej przy rozpatrywaniu twórczości młodych prozaików i poetów — Ryszard Matuszewski i Andrzej Braun. O tym samym mówiły głosy publiczności na ogólnopolskim poranku poetyckim w Warszawie.

* * *

Biała sala byłego pałacu radziwiłłowskiego, w której toczyły się obrady, była w ciągu czterech dni świadkiem to napiętej uwagi, to znów żarliwych dyskusji.

Znani teoretycy literatury i wybitni pisarze starali się za pomocą referatów, wystąpień dyskusyjnych i rozmów z młodymi literatami wskazać im właściwą drogę, po której winni oni kroczyć w swych poczynaniach twórczych. Na tym odcinku Zjazd spełnił swe zadanie całkowicie. Szkoda tylko, że brak było referatu o spr...ch samego warsztatu literackiego. Szkoda też, że właściwie nie doszło na Zjeździe do ustanowienia stałych form organizacyjnych i szkoleniowych w Kołach Młodych Pisarzy. Może jednak brak ten usunie mająca powstać przy Zarządzie Głównym Związku Literatów Polskich „Komisja dla spraw współpracy z młodymi pisarzami".

* * *

Delegaci z różnych ośrodków (Poznań, Katowice, Łódź), wskazali na trudności, jakie napotykają młodzi pisarze z tzw. terenu. Pracują oni przeważnie zarobkowo w różnych instytucjach, urzędach lub zakładach produkcyjnych. Na twórczość literacką, pogłębianie podstaw ideologicznych i niezbędną lekturę pozostają im okruchy czasu. Jeśli dodamy, że pozbawieni są oni bezpośrednich kontaktów z pismami literackimi i ciągle jeszcze w wielu wypadkach skazani na samodzielne poszukiwanie drogi twórczej — stanie się zrozumiałe, dlaczego tak długo i z taką trudnością „dochodzą" oni do literatury. Zespolenie młodych pisarzy z tzw. terenu w kolektywie literackim, jakim jest koło młodych, objęcie ich opieką starszych, bardziej doświadczonych pisarzy — to wielki krok naprzód, ale jeszcze nie wszystko. Należałoby bardziej uzdolnionym i ideowo zdeklarowanym dopomóc również materialnie, przydzielić im stypendia lub chociażby skierować na placówki, gdzie zajęcia byłyby bardziej związane z literaturą. Bardzo istotną sprawą jest również udostępnienie młodym szpalt dodatków literackich do pism codziennych.

Zamykając Zjazd, wiceminister Sokorski dał wyraz zrozumieniu dla trudnych warunków rozwoju młodzieży pisarskiej spoza Warszawy. „Dążyć będziemy — powiedział — do stopniowej likwidacji tej dysproporcji, jaka w obecnej chwili istnieje między możliwościami dojrzewania kadr literackich w Stolicy i poza nią".

TADEUSZ GICGIER

Muzeum Majakowskiego w Moskwie

Urodzony na słonecznym Kaukazie, Włodzimierz Majakowski duchowo i twórczo mocno związany jest z Moskwą, w której przez wiele lat żył i tworzył. Będąc wielkim patriotą swej radzieckiej ojczyzny ogromnie kochał to piękne miasto, będące prawdziwą stolicą socjalizmu w skali światowej. Majakowski dumny był z Moskwy, z rozmachu jej życia, z gigantycznych, zachodzących w niej pod wpływem Rewolucji, przemian.

W wielu jego utworach znajdujemy niewysłowione piękno ulic i placów moskiewskich, urok i patos jej historycznych pomników. O sercu Moskwy, Kremlu i Placu Czerwonym — czytamy w utworach tej miary co poematy „Lenin", „Dobrze", „Na cały głos". W wielu innych utworach poeta wspomina o legendarnej, pamiętnej z dziejów rewolucji 1905 roku dzielnicy moskiewskiej „Czerwona Priesnia" o tajnej drukarni partii bolszewickiej przy zacisznej ulicy Leśnej itd.

Majakowski niejednokrotnie występował w licznych salach moskiewskich czytając własne utwory, urządzając wieczory dyskusyjne itp. Jedną z najbardziej ulubionych sal, w której najczęściej odbywały się poetyckie wieczory Majakowskiego, jest kolumnowa sala Domu Związkowego, mieszczącego się w samym sercu Moskwy, w pobliżu Kremla. Na jednym z obrazków, upiększających dziś słynną Galerię Tretiakowską widzimy Majakowskiego, przemawiającego właśnie z estrady tej niezwykle dziś popularnej w Moskwie sali. Gościły Majakowskiego również sale przy ul. Bronnej, w Teatrze im. Leninowskiego Komsomołu, w Domu Pracowników Sztuk itd.

Przy zacisznym zaułku im. Majakowskiego, mieszczącym się w centrum Moskwy, znajduje się pod Nr 15 niewielki, trzypiętrowy dom, w którym poeta mieszkał od 1926 roku aż do chwili swej śmierci w 1930 roku. Dziś w domu tym znajduje się muzeum, pełne pamiątek po wielkim poecie. Muzeum mieści się w 4 pokojowym mieszkaniu, w którym mieszkał Majakowski. Pokoje nie są wielkie. Meble, całe urządzenie mieszkania, olbrzymie, zawalone stosem rękopisów i książek biurko, wielkie szafy z książkami, sypialnia poety, znajdują się w tym samym stanie, w jakim były za życia Majakowskiego. Na ścianach wiszą liczne obrazy i szkice malowane przez Majakowskiego. Na stołach pod szkłem leżą rękopisy jego utworów, notatki z podróży, listy. W sypialni na jednym z krzeseł widzimy szary płaszcz, w jakim chodził poeta bezpośrednio przed swoją śmiercią.

Muzeum jest licznie odwiedzane. Na jednej ze stronic w wielkiej księdze, do której odwiedzający muzeum wpisują swe wrażenia, czytamy: „Skromność jest cechą geniusza..."

Plac Majakowskiego w stolicy ZSRR

Fryderyk Joliot-Curie uczony i bojownik o pokój

Prof. Fryderyk Joliot-Curie, przewodniczący Biura Światowej Rady Pokoju, jest jednym z najwybitniejszych uczonych współczesnych. Wielki uczony i wielki człowiek — prof. Joliot-Curie oddaje bez reszty swą energię i swe zdolności sprawie postępu ludzkości i pokoju świata.

Prof. Joliot-Curie urodził się w Paryżu, 19 marca 1900 r. Na kształtowanie się jego światopoglądu duży wpływ miał ojciec—uczestnik Komuny Paryskiej oraz matka—płomienna patriotka.

W 1923 r. Fryderyk Joliot - Curie kończy z odznaczeniem studia inżynierskie w Szkole Fizyki i Chemii. Uczeń Pawła Langevina, słynnego postępowego uczonego, obejmuje przy jego pomocy stanowisko laboranta w Instytucie Radowym, gdzie pracuje pod kierownictwem Marii Curie - Skłodowskiej. Tu poznaje Irenę Curie, którą poślubia w październiku 1926 roku. Od tej chwili małżonkowie poświęcają się wytrwałym studiom nad promieniotwórczością.

Niepospolite zdolności i pełna oddania twórcza praca naukowa przynoszą prof. Joliot i jego małżonce zasłużoną sławę wielkich uczonych i uznanie. W 1935 r. Fryderykowi i Irenie Joliot-Curie przyznana zostaje nagroda Nobla w dziale chemii.

Będąc członkiem Francuskiej Akademii Nauk i Akademii Medycznej prof. Joliot-Curie jest jednocześnie członkiem 10 innych akademii zagranicznych.

Uczony, którego osiągnięcia stanowią olbrzymi wkład w ogólnoludzką skarbnicę nauki, jest również wielkim patriotą i szermierzem sprawy pokoju.

W okresie okupacji Francji, Fryderyk Joliot-Curie wstępuje do Ruchu Oporu, a następnie uczestniczy w organizowaniu Frontu Narodowego, którego zostaje przywódcą. W latach najcięższych zmagań z faszystowskim najeźdźcą walczy przeciwko krwawemu terrorowi faszystowskiemu.

Za wybitne zasługi, położone w walce z faszystowskimi okupantami, zostaje on w roku 1944 odznaczony Krzyżem Komandorskim Legii Honorowej i Krzyżem Wojennym z Palmami.

Prof. Joliot-Curie wierzy niezachwianie w możliwość unicestwienia nędzy i wojny. W myśl tych przekonań prowadzi aktywną działalność w obronie pokoju. Obrany 20 kwietnia 1949 roku na I Światowym Kongresie Obrońców Pokoju w Paryżu przewodniczącym Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, wielki uczony staje na czele potężnego ruchu przewodząc setkom milionów ludzi różnych narodowości, wierzeń i poglądów — w walce o trwały pokój.

Nazwisko jego stało się dla narodów symbolem najwyższych wartości ludzkich. Właśnie dlatego imperialiści i ich sługusi nienawidzą prof. Joliot-Curie. Na ich rozkaz został on przez rząd francuski usunięty ze stanowiska Wysokiego Komisarza dla Spraw Energii Atomowej. Haniebna ta decyzja została potępiona przez wszystkich uczciwych ludzi.

Na II Światowym Kongresie Obrońców Pokoju w Warszawie prof. Joliot-Curie został wybrany przewodniczącym Biura Światowej Rady Pokoju.

Przyznanie prof. Joliot - Curie Międzynarodowej Stalinowskiej Nagrody Pokoju spotkało się z gorącym uznaniem całej miłującej pokój ludzkości.

STASZIC O NIEWOLI LUDU
w Polsce szlacheckiej

„Widzę miliony stworzeń, z których jedne wpół nago chodzą, drugie skórą albo ostrą siermięgą okryte, wszystkie wyschłe, znędzniałe, obrosłe, zakopciałe, oczy głęboko w głowie zapadłe, dychawicznemi piersiami bezustannie robią, posępne, zadurzałe...

Ich zwierzchnia postać z pierwszego wejrzenia więcej podobieństwa okazuje do zwierza, niżeli do człowieka. Chłop — ostatniej wzgardy nazwisko mają. Tych żywnością jest chleb ze śrutu, a przez ćwierć roku samo zielsko, napojem — woda i paląca wnętrzności wódka, tych pomieszczeniem są lochy czyli trochę nad ziemię wyniesione szałasze; słońce tam nie ma przystępu, są tylko zapchane smrodem i tym dobrotliwym dymem, który aby podobno mniej na swoją nędzę patrzali, zbawia ich światła, aby mniej cierpieli, i w dzień i w nocy dusząc, ukraca ich życie mizerne, a najwięcej w niemowlęcym wieku zabija. W tej smrodu i dymu ciemnicy dzienną pracą strudzony gospodarz na zgniłym spoczywa barłogu; obok niego śpi mała, a naga dziatwa na tem samem legowisku, na którem krowa z cielęciem stoi i świnia z prosiętami leży... Dobrzy Polacy! Oto rozkosz tej części ludzi, od której los waszej Rzeczpospolitej zawisł! Oto człowiek, który nas żywi! Oto stan rolnika w Polszcze!“

Ten potworny, wstrząsający grozą obraz niedoli chłopstwa w ustroju Polski szlacheckiej, wyszedł spod pióra **Stanisława Staszica**, którego 125 rocznicę śmierci obchodziliśmy w tym roku. Znakomity demokrata, wielki działacz społeczny i obrońca uciśnionych Stanisław Staszic (1755—1826) **należał do czołowych postaci Obozu Reform i Oświecenia w Polsce drugiej połowy osiemnastego wieku.**

Oświecenie wystąpiło do walki z siłami reakcji magnacko - szlacheckiej, posługującej się ciemnotą i wyzyskiem dla utrzymania swego panowania. Uderzono w obskurantyzm, ciemnotę i wstecznictwo szlachty, w nauczanie poddane władzy reakcyjnego kleru, w nadmierne, nieprawe przywileje rządzących. Piętnowano straszliwy wyzysk ludu oraz ucisk mieszczaństwa, powstrzymujący rozwój miast.

Po długim okresie upadku, zastoju i ciemnoty, przebudziło się w tamtych latach uciskane i bezwolne dotąd mieszczaństwo, spotęgował się ferment w masach chłopskich, rozpoczynało się mozolne przeorywanie zacofanych stosunków.

Ruch Oświecenia torował drogę ideałom wielkiej rewolucji francuskiej. Szedł na fali rozwijającego się polskiego mieszczaństwa. Ale usiłując zreformować zmurszały ustrój Polski szlacheckiej w myśl potrzeb mieszczaństwa niósł hasła (w tamtym czasie) postępowe, stanowił duży krok naprzód w stosunku do feudalno-pańszczyźnianego okresu historii. Od wystąpienia Konarskiego, który podjął walkę o wyzwolenie umysłów spod władztwa klerykalnej ciemnoty, aż do początków XIX wieku, kiedy zaczęły się formować nowe stosunki produkcji i nowy układ społeczny — ludzie Oświecenia walczyli o szeroki program reform społecznych, politycznych i kulturalnych. Między innymi bojownicy Oświecenia domagali się złagodzenia doli chłopstwa.

Sprawie tej Stanisław Staszic poświęcił swoje żarliwe serce i pióro bojowego publicysty. Walcząc o naprawę stosunków w Polsce wydał kilka prac jak **„Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego“** (1787), **„Przestrogi dla Polski“** (1790), **„O statystyce Polski** (1807), **„Ród ludzki“** i inne.

Niedola ludu wstrząsa do głębi całym obywatelskim, sumieniem Staszica. Analizuje położenie włościaństwa jako demokrata i humanista, który nie może pogodzić się z pogwałceniem praw człowieka. To pogwałcenie, ten nieludzki wyzysk sprowadza pańszczyzna. Dlatego Staszic bez niedomówień oskarża szlachtę o to, że wprowadzając pańszczyznę, doprowadziła lud do skraju nędzy i niebywałego poniżenia. Staszic w **„Przestrogach dla Polski“** piętnuje klasowy egoizm szlachty.

„Nieludzcy Polacy, odmieniliście w tym bliźnim waszym naturę ludzką. Nierozumni; z niewolnika, który mógł być krajowi użytecznym, uczyniliście machinę nieczynną...

Pańszczyzna, ten dzikich hord wynalazek i to feudalnego nierządu straszydło, a plemienia ludzkiego pochłon, nie cierpi ludności... Polaku, którykolwiek masz duszę i myślisz, tu zawstydź się i zadrżyj. Zniszczyliśmy miliony ludzi bez pożytku dla kraju, ustawą pańszczyzny uczyniliśmy i tych wszystkich ludzi, którzy się nad wymiar gruntu urodzą, niepotrzebnymi w naszej wsi... Macież wy miłość ojczyzny? Nie obywatelami, ale nieprzyjaciółmi Polski jesteście... Wasze okrucieństwo trapi nie tylko żyjących, ale nadto kładzie przeszkodę wieczną do podobieństwa, aby Polska mogła ze sławą powstać. Bo tamuje ludność, wstrzymuje powiększenie urodzajów, rozciąga niewolę na pokolenia dalekich wieków. Upamiętajcie się... Oddajcie człowiekowi prawo. Niechaj rośnie i mnoży się. Widzę straszne nieszczęście nad głowy waszymi...“

Oskarżenie Staszica nie wisiało w powietrzu. W gorzkich, straszliwych słowach potępienia nie ma nic przesady. Rosnący egoizm klasy szlacheckiej wyniszczając lud doprowadzał Polskę do zguby. Położenie chłopstwa było straszne, nędza niezwykła.

W drugiej połowie osiemnastego wieku chłop prócz pańszczyzny tygodniowej odbywał tzw. darmochy tj. bezpłatne czynności we dworze i takież bezpłatne szarwarki (naprawa dróg i mostów). Używany był też do pierwszej posługi z listami, składał daniny w naturze i w pieniądzach.

Przytwierdzony do ziemi pozbawiony wolności osobistej, chłop podlegał również sądownictwu i administracyjnej władzy dziedzica. Toteż nie mogąc znieść tej niewoli, chłopstwo broni się. W r. 1768 ma miejsce najsilniejszy ruch rewolucyjny chłopstwa, będący protestem przeciw uciskowi klasowemu.

Staszic, widząc niedolę chłopów, woła: „Kiedy sobie pomyślę, żem Polakiem, wstyd mi dalej mówić. Kiedy sobie przypomnę, żem człowiekiem, porywa mnie rozpacz i trwoga“.

Sprawa chłopska jest dla Staszica najważniejszą, decyduje ona o przyszłych losach Polski. **„Ani pańszczyzna ze sprawiedliwością — mówi w „Przestrogach“ — ani sprawiedliwość z pańszczyzną zgodzić i cierpieć się nie mogą...“**

Zniesienie pańszczyzny stanowi wedle Staszica warunek uratowania Polski. Wszystko inne będzie jedynie połowicznością.

Jakkolwiek poczynicie w Rzeczypospolitej ułożenie — woła Staszic pod adresem klasy rządzącej — jakkolwiek porobicie w jej rządzie poprawy, jeśli tej fundamentalnej ustawy nierządu feudalnego nie wzruszycie, będą to tylko odmiany powierzchowne...“

Żarliwy orędownik uciśnionych, rzecznik sprawy ludu, nieubłagany przeciwnik pańszczyzny i oskarżyciel nieprawnego ustroju szlacheckiego, Stanisław Staszic przez życie i pracę swoją należy do tych Wielkich Polaków i patriotów, których postępowa działalność w przeszłości utorowała drogę nowej, sprawiedliwej Ojczyźnie — dzisiejszej Polsce Ludowej.

G. T.

Co *czytać?*

NAPOLEON. Biografia cesarza Napoleona, napisana przez Akademika *Eugeniusza Tarlego.*

W pierwszej połowie XX wieku burżuazja przerażona nadciągającą rewolucją, marząc o „zbawcy“ i

„silnym człowieku“ — stale miała przed oczyma postać Napoleona. Faszyzm starał się na różne sposoby nawiązać do Napoleona. Tym cenniejsze więc jest pokazanie nam przez Tarlego prawdziwego oblicza tego despoty.

CEMENT. Powieść *F. Gładkowa*, tegorocznego laureata Nagrody Stalinowskiej, pokazuje nam trudny okres odbudowy Kraju Radzieckiego po zlikwidowaniu interwencji i wojny domowej, w pierwszych latach po Rewolucji Październikowej. Mówi ona o zagadnieniach nowej polityki ekonomicznej i o pierwszym stadium tworzenia się społeczeństwa socjalistycznego.

ROLNICTWO RADZIECKIE. Na treść tego wydawnictwa albumowego składa się 117 reprodukcji fotograficznych, ilustrujących produkcję roślinną, agrobiologię i produkcję zwierzęcą w ZSRR oraz życie wsi radzieckiej.

„KSZTAŁCENIE ŚWIADOMEJ DYSCYPLINY“. Książka pedagoga radzieckiego *L. Raskina*, omawia szczegółowo system i metodykę kształcenia karności, oświetlając jej podstawowe zagadnienia teoretyczne i ukazując postępowe tradycje pedagogiki rosyjskiej. Książkę tę z wielkim pożytkiem przeczytają wszyscy, którzy interesują się wychowawczą stroną dyscypliny socjalistycznej. Przede wszystkim jednak odda ona wielkie usługi nauczycielstwu, dla którego jest głównie przeznaczona.

JAK POWSTAJE PAPIER

W starożytnym Egipcie używano do pisania zwojów papirusowych, które otrzymywano przez sklejanie cienko krajanych płatów papirusa. Ale zwoje papirusowe nie były jeszcze papierem podobnym do naszego. Właściwymi wynalazcami papieru są Chińczycy, którzy zasady technologiczne wyrobu ustalili podobno w I wieku naszej ery.

Na Zachodzie papier zaczęto produkować dopiero w VIII wieku naszej ery, używając początkowo jako surowca szmat lnianych. Przez szereg wieków papier wytwarzano w sposób bardzo prymitywny. Mokre szmaty poddawano przez kilka dni naturalnemu procesowi gnilnemu, następnie gotowano z wapnem po czym rozcieńczano wodą i ubijano, aż do utworzenia się jednolitej papki, którą robotnicy czerpali na gęste sita i przez potrząsanie nimi odsączali wodę. Na sicie pozostawała warstwa mokrych, spilśnionych włókien, którą wykładano na płat filcu wełnianego i nakrywano to drugim filcem. Szereg takich warstw, nałożonych na siebie, poddawano prasowaniu celem wyciśnięcia nadmiaru wody, następnie wilgotne arkusze papieru suszono. Otrzymany papier był bardzo porowaty i nadawał się tylko do pakowania. Z czasem zaczęto papier kleić przez zanurzenie gotowych arkuszy w roztworze kleju kostnego lub żelatyny i suszenie następnie na powietrzu. Wskutek tego papier stawał się nieprzesiąkalny i mógł być używany do pisania atramentem.

W miarę rozwoju chemii określono skład chemiczny włókien roślinnych, jak również wyjaśniono procesy chemiczne w poszczególnych fazach sposobu wytwarzania.

Badania chemiczne doprowadziły do opracowania nowoczesnych metod technologicznych przy jednoczesnym zastosowaniu tańszych i łatwiejszych do nabycia surowców, wśród których podstawowym stało się drzewo. W konsekwencji papiernictwo, które początkowo było rzemiosłem, następnie manufakturą, w połowie 19 wieku przeobraziło się w wielki przemysł papierniczy, operujący wielkimi maszynami i urządzeniami technicznymi.

Dziś wiemy, że główną część składową błon komórkowych wszystkich roślin stanowi **błonnik**, albo inaczej **celuloza**, która jest węglowodanem, t. zn. składa się z trzech pierwiastków: węgla, wodoru i tlenu. Włókna roślinne zbudowane są z celulozy oraz substancji sklejających, objętych ogólną nazwą **„inkrustacji“** lub krócej **„inkrustów“**. Inkrusty składają się z różnych związków chemicznych, głównie organicznych (t. zn. w skład których wchodzi węgiel), mniej lub bardziej zbliżonych do celulozy.

W papierze podstawowym składnikiem są **spilśnione włókna celulozowe.**

W dawnym, prymitywnym sposobie wytwarzania papieru, początkowe poddawanie szmat procesowi gnilnemu powodowało, że inkrusty, sklejające i wypełniające włókna, ulegały częściowemu rozpuszczeniu. Całkowite oddzielenie włókien od inkrustów następowało w dalszym procesie gotowania z wapnem.

W nowoczesnych metodach fabrykacji papieru, jak już wspomniałem, jako surowca podstawowego używa się surowca drzewnego, głównie drzew iglastych (sosna, świerk, jodła), a w mniejszym stopniu liściastych (osika, buk, topola).

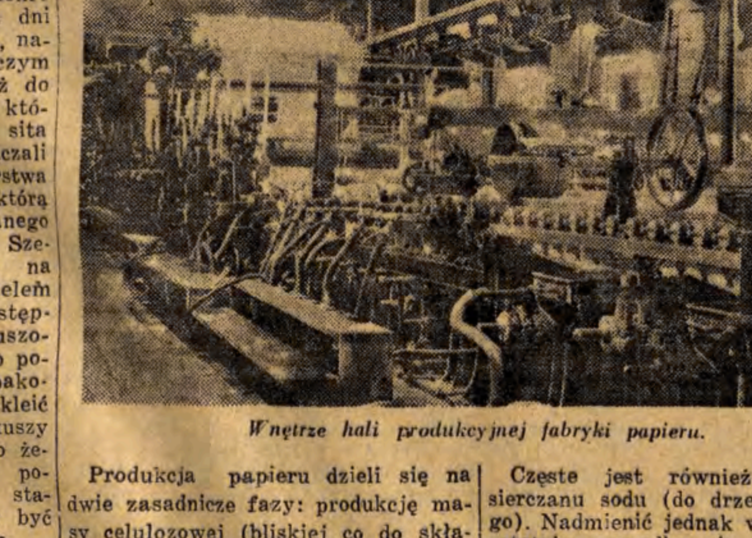

Wnętrze hali produkcyjnej fabryki papieru.

Produkcja papieru dzieli się na dwie zasadnicze fazy: produkcję masy celulozowej (bliskiej co do składu chemicznego celulozie), która jest półfabrykatem przy wyrobie papieru, a następnie — produkcję papieru.

Fabryki papiernicze produkują najczęściej celulozę i obok niej — papier. Ale istnieją fabryki produkujące wyłącznie celulozę, jak również fabryki, które produkują tylko papier z celulozy, dostarczanej przez wytwórnie celulozy.

Produkcja papieru nie odbiega od zasady, jaką przyjęto w dawnym prymitywnym sposobie fabrykacji, operuje tylko udoskonalonymi urządzeniami technicznymi m. in. sitami, które są metalowe i sporządzone w formie taśmy bez końca.

Fabrykacja może być również ciągła i papier początkowo bardzo wilgotny, przechodząc przez zespół walców, stopniowo go suszących, wychodzi z maszyny w postaci taśmy o nieograniczonej długości, którą nawija się maszynowo w zwoje i w tej postaci lub po pokrojeniu na arkusze, opuszcza fabrykę.

Natomiast odmienne i bardziej skomplikowane są technologiczne metody fabrykacji celulozy.

Drzewo, oczyszczone z kory, odpowiednio pocięte i rozdrobnione, poddaje się w dużych, stojących lub leżących kotłach tzw. warnikach działaniu chemikalii, przy zastosowaniu odpowiedniej temperatury i ciśnienia.

Proces zachodzący w warnikach ma na celu uwolnienie włókien celulozy od inkrustów, które rozpuszczają się w ługach.

Z chemikaliów najczęściej stosowany jest wodny roztwór kwaśnego siarczynu wapnia. Stosuje go się do przerobu jodły, świerku i drzew liściastych, wodorotlenek sodu stosuje się do drzewa sosnowego, jak również do przerobu słomy na celulozę.

Częste jest również stosowanie siarczanu sodu (do drzewa sosnowego). Nadmienić jednak wypada, że w ostatnim wypadku nie „warzy się“ drzewa w roztworze siarczanu sodu, lecz używa go się po uprzedniej przemianie chemicznej w inne związki, mianowicie w siarczek sodu i wodorotlenek sodu.

Nazwa metody fabrykacji zależy od tego jakich chemikaliów używamy do produkcji celulozy. A więc — stosując kwaśny siarczyn wapnia, stosujemy metodę **siarczynową albo sulfitową**, otrzymaną zaś celulozę nazywamy również **sulfitową**. Przy stosowaniu wodorotlenku, metodę nazywamy **sodową albo natronową**, a otrzymaną celulozę — **sodową lub natronową**. Przy stosowaniu wreszcie siarczanu sodu, metodę nazywa się **siarczanową lub sulfitową** i identycznie produkt — celulozę.

Do wyrobu papieru oprócz celulozy (którą w zależności od wymaganego stopnia białości papieru jeszcze się często bieli), używa się innych surowców włóknistych, jak **ścieru drzewnego** (tzn. mechanicznie tylko roztartego i rozwłóknionego drzewa, bez dodatku chemikaliów), następnie odpadków papierowych tzw. makulatury, szmat bawełnianych i in. Prócz surowców włóknistych do wyrobu papieru używa się jeszcze innych dodatków z reguły np. **kaolinu** (rodzaj szlamowanej gliny), który jest najpopularniejszym z tzw. wypełniaczy i których rola polega przede wszystkim na wypełnianiu porów między spilśnionymi włóknami celulozy.

W celu uodpornienia papieru na działanie wody, jak również uczynienia go nadającym się do pisania, stosuje się dodatek **kleju żywicznego** (otrzymywanego z kalafonii i sody).

W Polsce odczuwamy jeszcze deficyt w podstawowym surowcu do papieru, jakim jest celuloza. W znacznej mierze przyczyna tkwi w tym, że dominuje u nas **siarczynowa metoda fabrykacji**, do której używa się głównie świerku. Posiadamy go w naszych lasach kilkakrotnie mniej niż sosny. Dlatego też **w Planie Sześcioletnim postawiono sobie za zadanie zwiększenie zużycia sosny i w związku z tym w r. 1955 będzie już dominowała siarczanowa metoda fabrykacji papieru.**

CZ. GARDA

Na hitlerowską modłę

„Samolot robi zawrotnego nurka. Karabiny maszynowe plują ogniem. W świetle ognia widać punkty, gdzie pada pocisk.

Trzy sekundy — to trzy salwy. Aparat unosi się, przecina wielki szmat nieba. Półobrót, powtórny spacerek. Wioska płonie jak pochodnia w kłębach czarnego dymu, ale i na prawo jest jeszcze cel. Przechylenie skrzydła na prawo, nie, wygodniej jest z lewej strony. Samolot nurkuje. Trzy sekundy — trzy salwy. Wystarczy.

Znowu ośnieżona wioska, znowu martwe miasteczko, „potężne miasto“ z paru murowanymi domami.

Takie domy z cegieł, to też dobry cel. Raz... Dwa... I murowane domki wyskakują w powietrze z trzaskiem, jak balonik na jarmarku.

Teraz lot po linii poziomej. Polowanie zaczyna się na nowo. Monotonny widok: śnieg, który zasłania wypukłości i nakłada ziemi maskę pokoju. Wreszcie... Chatka! Ostatnia, porzucona, zagubiona jakby u zbocza wzgórza.

Bum w chatkę!...

Śnieg, wszędzie śnieg, jego czystość zdaje się być obelgą. Dobrze byłoby strzelać do śniegu... Nie, to idiotyzm! A tu — ślady na śniegu? Te ślady to ludzie. Partyzanci? Uciekinierzy? Niewiadomo... Na wszelki wypadek salwa i postacie ludzkie padają jak kręgle, trafione celnym uderzeniem.

Droga! Na drodze sznur wozów, zaprzężonych w byki. Strzelając z wszystkich celowników, samolot wstrząsany jest nerwowym drganiem. Tam, na ziemi — biegną cienie, płoną wozy. Niedaleko od drogi jest tor kolejowy. Poczekajmy na pociąg. Właśnie nadjeżdża. Pociąg — to bilard. Zamiast kul — płaskie bryły. Od lokomotywy aż do ostatniego wagonu — jedna, wspaniała, kropkowana linia błyskawic.

Aby ukończyć tę pracę — trzeba zawrócić. Gotowe. Nie warto pozostać, aby patrzeć jak płonie. Ta ciemna zasłona w oddali to miasto, prawdziwe miasto — Seul. W każdym razie, to co z niego pozostało — ruiny, gruzy.

Tym razem bomby. Jedna bomba, druga — zdają się uciekać przed samolotem.

Aparat podniósł się znowu w górę, nie widać nawet eksplozji. Skończone. Bilans dnia: 2 fabryki, 1 most, 1 konwój na drodze, 2 pociągi, 2 miasta, 30 wiosek, 1 chatka.

Na dzisiaj starczy, jutro polowanie rozpocznie się na nowo“.

W takim oto cyniczno - sportowym tonie reakcyjny dziennikarz, z paryskiego „Le monde“ Charles Favrel, opisuje ludobójcze polowanie powietrznych jaskiniowców USA na dzieci, starców i kobiety bohaterskiej Korei. Żurnalista francuski z tragedii bezbronnych Koreańczyków urządza sobie „sportową rozrywkę“ (artykuł nosi tytuł „Ludzie padają jak kręgle“), sprawozdanie jego jednak jest tym bardziej wstrząsającym dokumentem amerykańskiego barbarzyństwa.

Wł. Dychawiczny i M. Słobodskoj

A pan jak sądzi, panie prezydencie?

(List żołnierza USA z Japonii)

W żołnierskim, dość dosadnym komplemencie
Mógłbym myśl zawrzeć, kopertę zakleić,
Lecz prawa ręka została w Korei,
Ja tu... w ohydnym waszym incydencie...
Na zimę powrót nam obiecywali,
To znów, że wiosna nas na kontynencie
Zastanie. I znów łgać będziecie dalej...
A pan jak sądzi, panie prezydencie?

Bajdy i klechdy wasze mamy w pięcie.
Przyszliśmy tutaj — zgraja rozbójników,
Po co? Korei „bronić" od... Chińczyków(!) —
Jak to wmawiacie głupio, choć zawzięcie...
Różny nasz udział w tym zbójeckim planie:
My — krew, wy — zyski w zwiększonym procencie.
Wojnę przegramy — takie nasze zdanie.
A pan jak sądzi, panie prezydencie?

Wiem, szacujecie nas tuzin po cencie,
Na kark składacie ciężar wojny nowej,
Styl goebbelsowski odżył w pańskiej mowie,
W jej jadowitym, prusackim akcencie.
Swym satelitom czyniąc wciąż awanse
I broń im dawszy w uprzejmym prezencie,
Nieźle by było spojrzeć nieco w szanse.
A pan jak sądzi, panie prezydencie?

Przewiesić szarfę, lampas, pstryknąć zdjęcie...
Dość łatwo w Stanach zrobić generała.
Lecz dla wojaczki to wartość za mała.
Reszta — marzycie — w ludzkim kontyngencie.
Lud — to wasz przedmiot karkołomnych trudów.
O, ty niewdzięczny chamski elemencie!
Lecz czy możliwe wojować bez ludu?
A pan jak sądzi, panie prezydencie?

Wcale nienowa pańska myśl przeklęta.
Dość słona za nią grozi mu zapłata.
Był już pretendent na wszechwładcę świata,
Już się po Rosji mentecaptus pętał...
Dziś nie widzimy go na postumentach.
Pod ziemią — próżno oczekując cudu
W norze zdechł w drżączce przed „wdzięcznością" ludu.
Cóż, naśladujcie go w eksperymentach.
Jak cenne zdanie Pana Prezydenta?

Przełożył Tadeusz Chróścielewski

„Zrobi się"

Gdyby to chodziło o ośrodek ZLP, ul Próchnika Nr 11 — rzecz można by uważać za zrozumiałą. W tym ośrodku „leczniczym" istnieje, jak wiadomo, zadawniony zwyczaj załatwiania spraw systemem „odsyłania" do kogo innego, w inne miejsce, „do jutra" itp.

Zaraza jednak z Próchnika 11 udzieliła się widać również poważnym zakładom produkcyjnym na terenie naszego miasta, a mianowicie, kierownictwu fabryki im. Strzelczyka, jego organizacji partyjnej i związkowej.

Metalowcy z Zakładów Strzelczyka podjęli zobowiązania na cześć 1 Maja. Rzecz jasna, że to, co zadeklarowali chcą przetoczyć, wyszlifować, obrobić czynem i dlatego też trudno im zrozumieć, iż w napiętym okresie, gdy rytm pracy winien być wzmożony — maszyny pociągowe po kilka godzin dziennie... odpoczywają.

Ponieważ metalowcy: Kazimierz Kociołek, Jan Łęgosz, Edward Kowalski, Antoni Kurczaba, Włodzimierz Lenny i inni nie znają tzw. trudności obiektywnych, przypuścili szturm do brygadzisty Dąbrowskiego.

— Marsz, Dąbrowski — rzekli — do organizacji partyjnej, do biura fabrykacji, do rady zakładowej i w ogóle, gdzie chcecie, byle tylko maszyny pociągowe ruszyły z kopyta.

Poszedł Dąbrowski.

Do podstawowej organizacji partyjnej. Powiedzieli: **dobra, zrobi się.**

Do dyrekcji. Powiedzieli: **dobra, zrobi się.**

Do biura fabrykacji. Powiedzieli: **dobra, zrobi się, jeśli dyrekcja coś zrobi, żebyśmy robili, co do nas należy.**

Kilka razy to nawet powiedzieli, lecz od samego „zrobi się" — nic się dotąd nie zrobiło.

Rzecz jasna, że wobec zdecydowanej postawy tokarzy, mających uzasadniony pociąg do pełnych obrotów maszyn pociągowych — nie ostanie się system „czekaj tatka latka".

(Na podstawie zbiorowej korespondencji tokarzy z Zakładów im. Strzelczyka).

Panienka z okienka

Urząd, a w nim okienka,
A z okienka panienka
Patrzy na mnie, na twarzy się mieniąc:
— W jakiej sprawie? Pan do mnie?
Mnie się spieszy ogromnie.
Pan rozumie, czas przecież to pieniądz!
Trzeba złożyć podanie.
W nim czytelnie, mój panie . . .
Chcę jej przerwać, lecz ona
Patrzy na mnie zgorszona:
— Pan przeszkadza i spokój zakłóca.
Proszę to mieć na względzie,
Że pan jesteś w urzędzie.
Tu niesfornych się za drzwi wyrzuca . . .
Ja jej na to: panienko . . .
Ona: — zamknę okienko,
Pan gadulstwem mi swoim przeszkadza.
Pan mi głowę zawraca,
A tu pilna jest praca,
Tu jest urząd, a urząd to władza . . .
Więc, jak rzekłam, podanie
Wpierw pan złoży, mój panie.
Załączniki też dać do podania.
A gdy będzie już wszystko,
To podpisać nazwisko,
Sprawę oddać i czekać wezwania.
Jeszcze słyszę jej głosik.
— Proszę już się wynosić,
Pan zbyt długo zawraca mi głowę —
I zamknęła okienko.
. . . A JA TYLKO, PANIENKO,
CHCIAŁEM KUPIĆ DWA ZNACZKI STEMPLOWE!

Edward Siekowski

W Niemczech Zachodnich

Trizońskie hasła: armaty zamiast masła.
(„Frischer Wind")

DELIRIUM TRUMANS

Tajemnica służbowa

Przechodząc obok sklepu Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego, zauważyłem na wystawie oryginalne wycinanki i hafty, pięknie wykonane, o doskonale zharmonizowanych kolorach i ślicznych deseniach.

— Oho! — pomyślałem. — CPLiA sprowadziła coś nowego. Trzeba dowiedzieć się, która to spółdzielnia wyprodukowała te cuda.

W redakcji schwyciłem za słuchawkę telefoniczną:

— Hallo! Czy to 128-41? Chciałem rozmawiać z dyrektorem H.

— Słucham — odezwał się głos w słuchawce.

— Słuchajcie, dyrektorze, zauważyłem w waszych sklepach nowe hafty i wycinanki. Chciałem coś o tym napisać, więc może mi objaśnicie która to z naszych spółdzielni wykonała te hafty i wycinanki i jak jesteście w nie zaopatrzeni?

— Towarzyszu! — zagrzmiał basem wyraźnie zgorszony dyrektor H. — A tajemnica służbowa? Doprawdy dziwię się...

— Ejże, czyżby tajemnica? — zawołałem zdziwiony. — Przecież te rzeczy są u was na wystawach, leżą, że tak powiem, całkiem jawnie.

— **Tajemnica służbowa!** Nic wam więcej nie powiem! — zakończył bez apelacyjnie dyrektor, rzucając słuchawkę na widełki.

Zrobiło mi się nieprzyjemnie. A mo że ja faktycznie nie wiem, co to jest tajemnica służbowa?

(Sylw.)

W BELGRADZIE

RZEŹNIK: — Nie ma mięsa, za to kolega Tito, ten ma ręce pełne roboty...
(Rys. J. Pap)

Zbuntowany motorek

W posesji przy ul. Chrobrego 16 mieści się żłobek dla dzieci i wobec tego powstała pilna potrzeba wybudowania nowej studni.

Po uruchomieniu studni postanowiono jeszcze zainstalować motor elektryczny wraz z pompą. Instalację ukończono i prowizorycznie przyłączony motorek zaczął normalnie, ku zadowoleniu ogółu, pracować. Wtajemniczeni twierdzili jednak, że trzeba jeszcze urządzić przełącznik automatyczny. Zajął się tym wnet specjalista od „elektryki". Przyszedł, popatrzył, zastanawiał się przez chwilę i prędko zaczął dokonywać czynności operacyjnych na małym biednym motorku. Pokręcił, poprzestawiał, znowu połączył i.... biedny motorek zamarł bez ruchu.

Co się stało? — zdziwili się wszyscy. Czyżby się motorek zbuntował? Wobec tego trzeba go wezwać przed komisję. Przyjechała komisja składająca się z 12 „wyższych fachowców" plus 5 robotników z wszelkimi instrumentami. Motorek pożółkł i ze strachu aż popuścił troszkę oliwy. Widział wyraźną niesprawiedliwość ludzką. Ale jakże miał udowodnić, że to nie jego wina lecz po prostu zawinił specjalista od „elektryki"? Popatrzył błagalnie poprzez zwoje elektryczne szukając zrozumienia wśród czcigodnego konsylium.

Spojrzenie to dostrzegł stary fachowiec od napraw elektrycznych i poprosił zebranych, aby pozwolili mu osobiście zająć się motorkiem. Spokojnie popatrzył, uśmiechnął się i w kilka minut rozplątał wszystkie druciane dolegliwości, które spowodowały niemoc biednego motorka. Ku ogólnemu zdziwieniu motorek z wielkiej radości „szczeknął", zachłysnął się i zaczął się kręcić tak jak gdyby nigdy nic. Strumień wytryskującej czystej wody był wyraźnym objawem, że wrócił „do formy".

T. zw. „jajko Kolumba", nieprawdaż? Tylko co przy tym wszystkim miała do roboty 12-osobowa komisja fachowców? Po co tylu ludzi oderwano od normalnych zajęć? Być może w celach higienicznych. Żeby się przejechali na ul. Chrobrego. Wydaje się nam jednak, że spacer to zbyt kosztowny (przejazdy, diety i t. p.) i co najważniejsze — zgoła niepotrzebny.

(Na podstawie korespondencji ZB).

— Ja zawsze zostawiam bilet w tramwaju, żeby nie śmiecić na ulicy.

— Ob. kelnerze, ten papier na stoliku jest strasznie brudny.
— Zaraz go odwrócę na drugą stronę.

Ze skarbnicy satyry polskiej

PAN NIEWART SŁUGI

(Fragment)

Nadaremne starania! Któż panom dogodzi?
Jak legł tak wstał niekontent jegomość dobrodziej.
Wszystko mu nie do gustu; noc na kartach strawił,
Wszystko źle, zgrał się wczoraj, klejnoty zostawił,
Przyszedł kupiec z rejestrem, termin przypomina,
Trzeba oddać, a nie masz; sto plag na Marcina.
Płacze w kącie; więc krnąbrny, po plagach się chował;
Dali drugie w dwójnasób, za co nie dziękował?
Więc dziękuje, a płacze; ochłonął pan przecie.
I Marcin, że po drugich nie przyszły i trzecie
Katów waszych nie panów zjadłości igrzyska!
Nędzni! Bydlęta z pracy, a sługi z nazwiska
I płakać wam nie wolno, mówić jeszcze gorzej!
Przyjdzie kara za słowem okrutna tym sporzej!

DEWOTKA

Dewotce służebnica w czymsiś przewiniła,
Właśnie na ten czas, kiedy pacierze kończyła;
Obróciwszy się przeto w gniewach do dziewczyny,
Mówiąc właśnie te słowa: „i odpuść nam winy,
Jak i my odpuszczamy", prała bez litości.
Uchowaj, Panie Boże, takiej pobożności.

IGNACY KRASICKI

GRADY — KAT-DYPLOMATA

„Nie miał na sobie niczego, oprócz krótkich płóciennych spodni, u lewego boku zawiesił duży nóż, na prawym ramieniu niósł ciężką żelazną pałkę!" Takimi oto rysami obdarza Aleksander Dumas kata podczas publicznej egzekucji.

Lecz w naszych czasach rozpoznać kata znacznie trudniej.

Współczesny kat nie zjawia się wśród ludzi obnażony, lecz w doskonale skrojonym garniturze, w ręku nie trzyma ciężkiej pałki, lecz butelkę Coca-Cola.

Trumanowski gauleiter, Henry Francis Grady, posiada dość mocny staż jako komiwojażer zagranicznej polityki Wall-Street. Już w latach 1919—1920 wysłany został do Europy w charakterze pełnomocnika rządu amerykańskiego do spraw handlowych. Od tego czasu pracował na różnych placówkach dyplomatycznych. Gorącą miłość Trumana pozyskał dopiero podczas swej pracy w Grecji, gdzie stał się wykwalifikowanym katem - ekspertem, dusicielem wolności narodów.

Pan Grady jawnie przyznaje, że zawód kata najbardziej mu odpowiada. Gdy greccy monarcho - faszyści w dowód wdzięczności podarowali mu rewolwer, mr. Grady otwarcie oświadczył, że żałuje, iż nie może własnoręcznie z tego oto pistoletu zastrzelić kilku „komunistycznych przywódców".

Pod rządami Grady'ego Grecja przeistoczyła się w gigantyczny obóz koncentracyjny. Dla bojowników o pokój i niezależność, stworzono „wzorcową" katownię — obóz śmierci Macronissos. Zamęczono tam dziesiątki tysięcy patriotów. Grady był z tego bardzo dumny i rzeczywiście mało który z trumanowskich gauleiterów (za wyjątkiem Mac Arthura), może pochwalić się taką ilością ofiar.

Pan Truman wcale nie jest od tego, aby na całym świecie tworzyć taki „porządek", jaki Grady zaprowadził w Grecji. Dlatego też „pokojowa" działalność Grady'ego zyskała pełne uznanie prezydenta i Wall-Street. Nic więc dziwnego, że gdy Amerykanom potrzebny był do Iranu dyplomata... z kwalifikacjami kata, Truman zaproponował Grady'ego.

Mianowanie Grady'ego ambasadorem USA w tym kraju świadczy, zdaniem prasy amerykańskiej, że „rząd Trumana jest mocno zaniepokojony wciąż pogarszającą się sytuacją w Iranie".

Po przyjeździe do Teheranu pod koniec czerwca 1950 r. nowy ambasador amerykański w pierwszym rzędzie zaprosił do siebie redaktorów niektórych gazet. Oświadczając, że prasa stanowi ostoję demokracji, Grady wyraził życzenie „przyjacielskiej współpracy" z dziennikarzami i radził im przysłuchiwać się jego uwagom i sądom. Swój pierwszy wywiad z przedstawicielami prasy irańskiej Grady zakończył zapewnieniami o zupełnym „niewtrącaniu się" rządu amerykańskiego do spraw wewnętrznych Iranu i... z miejsca zaczął się wtrącać!

Przybycie Grady'ego do Iranu zbiegło się z dojściem do władzy niedawno zabitego generała Razmary. Bliskie kontakty Razmary z angielskimi politykami były powszechnie znane. Niemniej, w pierwszym okresie, Grady popierał Razmarę, licząc widać na to, że uda mu się przeciągnąć go na swą stronę.

Znalazłszy się między amerykańskim młotem i angielskim kowadłem, a także pod presją własnego narodu, Razmara zrobił pewne kroki w kierunku polepszenia stosunków ze Związkiem Radzieckim. Rząd Razmary zawarł długoterminową, wygodną dla obu stron umowę handlową i rozpoczął regulowanie zagadnień dotyczących obydwu państw. Ten objaw uniezależnienia się od polityki bloku antyradzieckiego spowodował wybuch wściekłości u angielskich i amerykańskich imperialistów. Byli oni szczególnie rozwścieczeni i przestraszeni faktem, że próba rządu Razmary w kierunku polepszenia stosunków z ZSRR spotkała się z gorącym poparciem całego narodu irańskiego.

Odgłosy, jakie obudził fakt podpisania umowy ze Związkiem Radzieckim, były tak wielomówiące, — pisze gazeta („Daria")—że amerykański poseł Grady zażądał od irańskiego premiera „złagodzenia sytuacji". Jednakże pod naciskiem mas, Razmara zmuszony był nawet zabronić transmitowania załganych audycji radiowych „Głosu Ameryki". To ostatnie posunięcie Razmary przekroczyło granicę cierpliwości Waszyngtonu. Grady'ego wezwano do USA, gdzie musiał osobiście wytłumaczyć przyczyny obniżenia się prestiżu Ameryki, a wzmocnienie pozycji zwolenników Związku Radzieckiego. Wątpliwe jest, czy Waszyngton był zadowolony ze sprawozdania swego ambasadora. Antyradzieckie knowania Grady'ego uznano za niewystarczające.

Nie udało się Waszyngtonowi przeciągnąć Razmary na swoją stronę, przeciwko monopolistom angielskim. Opór swój Razmara przepłacił życiem. „Razmara, podobnie jak inni, jest ofiarą walki o ropę naftową" - pisała otwarcie gazeta irańska.

Imperialiści amerykańscy od dziesięciu lat starali się opanować naftę irańską, ale Anglicy nie wypuszczali ze swych rąk naftowego monopolu. Angielsko - Irańskie Towarzystwo Naftowe miało wyłączny monopol na eksploatację irańskiej nafty. Większość akcji tego Towarzystwa znajdowała się w rękach angielskich. Anglicy, ciągnęli ogromne zyski, eksploatując w nieludzki sposób robotników irańskich. Rządowi irańskiemu przypadały tylko okruchy tych kolosalnych zysków. Grady, wypełniając polecenie Waszyngtonu, spróbował wykorzystać patriotyzm narodu irańskiego. Szantażując swych angielskich konkurentów, Grady popierał projekt nacjonalizacji przemysłu naftowego, wysuwany przez niektóre koła społeczeństwa irańskiego. Tymczasem stało się coś, czego p. Grady nie przewidział. Ruch zwolenników nacjonalizacji przemysłu naftowego przybrał charakter nie tylko antyangielski, ale w ogóle antyimperialistyczny. Opanowywał on coraz szerzej społeczeństwo irańskie — tak że pod naciskiem zwolenników ruchu patriotów, medżlis zmuszony był zgodzić się na nacjonalizację. Tym niemniej, monopole amerykańskie nie tracą nadziei, iż uda im się opanować irański przemysł naftowy.

Wkrótce po oficjalnym wyrażeniu współczucia z powodu zabójstwa „szczerego przyjaciela" Ameryki zastępca sekretarza stanu oświadczył, że śmierć premiera „nie przeszkodzi" realizowaniu amerykańskiej pomocy dla Iranu. Bardzo dwuznacznie brzmią te słowa, jeśli przypomnimy: w lutym br. w rozmowie z korespondentem Razmara otwarcie oświadczył, że zakomunikował już Grady'emu, iż nie będzie więcej nalegał na otrzymywanie „pomocy amerykańskiej". Jak widzimy, śmierć Razmary rzeczywiście „nie przeszkodzi" przeprowadzaniu planów amerykańskich.

Na miejsce Razmary naznaczony został Chosejna Ala, były poseł irański w Waszyngtonie. „W teherańskich kołach politycznych mówi się, że nowy premier łatwiej porozumie się z Ameryką niż Razmara" — pisze gazeta („Atesz").

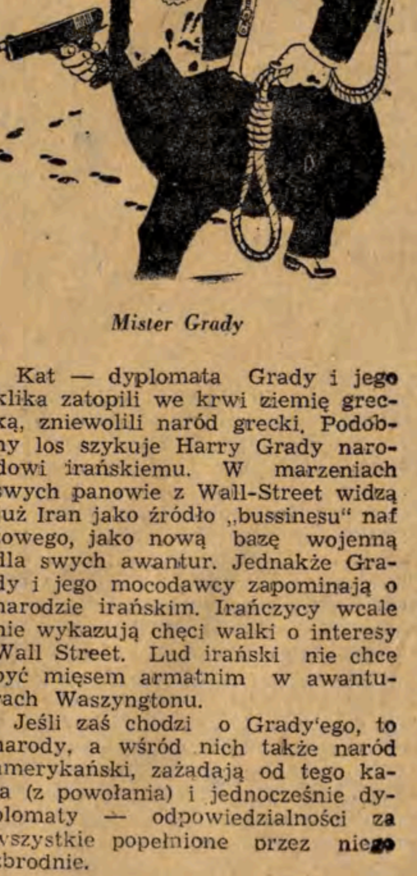

Mister Grady

Kat — dyplomata Grady i jego klika zatopili we krwi ziemię grecką, zniewolili naród grecki. Podobny los szykuje Harry Grady narodowi irańskiemu. W marzeniach swych panowie z Wall-Street widzą już Iran jako źródło „bussinesu" naftowego, jako nową bazę wojenną dla swych awantur. Jednakże Grady i jego mocodawcy zapominają o narodzie irańskim. Irańczycy wcale nie wykazują chęci walki o interesy Wall Street. Lud irański nie chce być mięsem armatnim w awanturach Waszyngtonu.

Jeśli zaś chodzi o Grady'ego, to narody, a wśród nich także naród amerykański, zażądają od tego kata (z powołania) i jednocześnie dyplomaty — odpowiedzialności za wszystkie popełnione przez niego zbrodnie.

Otoczyć większą opieką
ruch współzawodnictwa w służbie drogowej DOKP

Z kilkutysięcznej rzeszy pracowników służby drogowej PKP w okręgu łódzkim 87 proc. bierze udział we współzawodnictwie pracy. Załoga służby drogowej DOKP Łódź uczestniczy także we współzawodnictwie między poszczególnymi służbami drogowymi całego kraju. W roku 1950 jednak we współzawodnictwie międzyokręgowym służba drogowa DOKP-Łódź zajęła jedno z ostatnich miejsc w skali krajowej.

Na odbytej niedawno naradzie roboczej w Łodzi omawiane były sprawy i wyniki współzawodnictwa pracy, osiągnięte w 1950 roku. Na naradzie tej wskazywano też na przyczyny, hamujące dalszy rozwój współzawodnictwa oraz uniemożliwiające osiąganie lepszych wyników.

W roku ubiegłym, jakkolwiek nastąpił znaczny wzrost liczby uczestników współzawodnictwa, to jednak w rozwoju jego występowały poważne braki.

Poszczególne działki, odcinki drogowe wprawdzie wyróżniały się w pracy jak np. DO Piotrków. Na odcinku tym uzyskiwano przeciętnie 122 proc. wydajności pracy. W DO Ostrów wydajność pracy w marcu wynosiła 113 proc., a w listopadzie roku ubiegłego wzrosła do 120 proc.

Mimo tych osiągnięć stwierdzić należy, iż poszczególni referenci współzawodnictwa pracy, kierownictwa odcinków drogowych, nie czuwali dostatecznie nad rozwojem i popularyzowaniem ruchu współzawodnictwa. Np. w Skalmierzycach referent współzawodnictwa przez niewłaściwy sposób premiowania powodował niechęć robotników do walki o osiąganie wyższych wyników. Na wielu odcinkach drogowych nie popularyzowano osiągnięć przodujących robotników służby drogowej.

Nie kontrolowano również wyników, osiąganych przez współzawodniczących, a tym samym nie śpieszono im z konkretną pomocą. Częstokroć robotnicy nie znają swych planów i zadań dziennych. Tow. Rombiel, przemawiając na naradzie, wskazał, iż robotnicy zatrudnieni na odcinku Łódź-Fabryczna nie znają swych planów dziennych. Inni dyskutanci zaznaczali, że narady wytwórcze nie spełniają swych zadań. Na naradach tych kierownictwo nie omawia osiągnięć czołowych robotników. Nie omawia także dokładnego sposobu wykonawstwa planów, jak również nie mobilizuje załóg do wytężonej walki o wypełnienie zadań, postawionych przed służbą drogową.

W dyskusji, tow. Ryla z Ostrowa oraz inni dyskutanci podkreślali, iż poważnymi przeszkodami w osiąganiu lepszych wyników we współzawodnictwie są częste braki materiału, jak również narzędzi. Ma to ten skutek, że robotnicy mają zbędne postoje lub wykonują prace zastępcze. Towarzysze w dyskusji szczególnie podkreślili konieczność podniesienia współzawodnictwa pracy na wyższy poziom.

Plany na rok 1951 są w stosunku do roku ubiegłego wyższe. W roku bieżącym wzrośnie wydajność pracy o 10 proc. jak również ma nastąpić wydatna obniżka kosztów własnych. Zadania służby drogowej DOKP-Łódź są więc poważne. Do walki o wykonanie planów musi stanąć cała załoga służby drogowej. Od pracy i wyników służby drogowej zależy przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa ruchu i zwiększenie szybkości przelotu pociągów.

Od 1 marca rb. w całym kraju wszystkie jednostki służby drogowej PKP przystąpiły do walki o tytuł najlepszej działki roboczej, najlepszego odcinka drogowego. Udział w tym współzawodnictwie bierze także służba drogowa sieci łódzkiej DOKP. Uczestnicząc w tej walce należy pamiętać i czuwać nad tym, aby współzawodnictwo pracy na poszczególnych odcinkach drogowych przybierało jak najlepsze formy i spełniło swe zadanie. Trzeba też czuwać nad wypełnieniem planów oraz pomagać robotnikom w pracy i walce o osiąganie wyższych wyników.

Organizacje partyjne, koła związkowe, jak również kierownictwo winny jak najszybciej przystąpić do upowszechnienia metod pracy przodujących robotników radzieckich jak np. metody tow. Rybakowa, wydatnie przyczyniającej się do osiągania lepszych wyników. Należy także upowszechnić nową metodę pracy, stosowaną przez radzieckich drogowców tzw. szuflarz. Zastosowanie szuflarzu pozwoli na uzyskanie wyższej wydajności pracy. Tow. Tomaszewicz, przedstawiciel wydziału służby drogowej DOKP-Łódź, omawiając znaczenie szuflarzu, powiedział: „Zastosowanie szuflarzu będzie nowym postępem w dziedzinie odmierzanej podsypki i pozwoli nam na przedterminowe wypełnienie planów".

Na poszczególnych odcinkach drogowych odbywają się narady robocze, na których są omawiane zadania produkcyjne jednostek, sprawy współzawodnictwa pracy itd. Trzeba więc, aby na tych naradach robotnicy wskazywali obok swych osiągnięć na braki w pracy, które hamują uzyskanie lepszych wyników. Na naradach tych trzeba też omówić znaczenie nowych metod pracy oraz zastosować je bezzwłocznie.

Służba drogowa DOKP-Łódź zobowiązała się wykonać plany w 1951 roku przedterminowo. Przedterminowa realizacja planów nakłada poważne obowiązki na kierownictwo jak również i załogi w celu ścisłej współpracy, kontroli robót i czynnego pomagania robotnikom. Niewątpliwie wtedy DOKP-Łódź będzie mogła wykonać swe zadania przed terminem oraz wysunąć się na jedno z czołowych miejsc we współzawodnictwie międzyokręgowym w skali krajowej. *M. K.*

Świat pracy realizuje
zobowiązania 1-Majowe

Załoga Konstantynowskich Zakładów Przemysłu Wełnianego realizuje zabowiązania 1-Majowe, które zapewnią oszczędności na sumę 26.000 zł. Zobowiązania zostały podjęte przez pracowników wykończalni, farbiarni, tkalni, skręcalni i przewijalni oraz przez pracowników transportu, straży pożarnej i przemysłowej. Pracownicy umysłowi postanowili zwiększyć wydajność swej pracy i zlikwidować zaległości.

Od chwili powzięcia zobowiązania wszędzie wre intensywna praca. Zwiększa się dyscyplina pracy. Dzięki wzmożonym wysiłkom całej załogi, powzięte zobowiązania zostaną przekroczone.

Józef Mirzejewski

* * *

Również **kolejarze kutnowscy** przystąpili już do realizacji Czynu 1-Majowego. Zobowiązania, podjęte przez załogi 5 parowozów, dotyczą oszczędności paliwa, a mianowicie racjonalnego zużywania gorszego gatunku węgla. Ponadto zwiększony zostanie czas przebiegu między kolejnym myciem kotła oraz usprawnione zostaną remonty rewizyjne.

Pracownicy warsztatu napraw dokonują już napraw rewizyjnych. 24 ślusarzy pracuje przy naprawie bieżącej poza normalnymi godzinami. Pracownicy składu opału doprowadzają do właściwego stanu wagonetki i taczki, rewidenci wagonów dokonują rewizji okresowych wagonów towarowych.

Pracownicy warsztatu wagonowego podjęli zobowiązanie rewizji wagonu towarowego, wykonania 5 napraw bieżących, załadowania wagonu złomu i innych. Pracownicy biura i administracji załadują dwa wagony żużlu, ponadto zaś doprowadzą do należytego stanu teren i biura parowozowni.

Wszystkie te realizowane już zobowiązania kolejarzy kutnowskich przyniosą państwu poważne oszczędności. (R.)

Około 5 tys. miejsc na wczasach
dla pracowników Łodzi i województwa w każdym miesiącu

Państwo Ludowe dając wyraz troski o zdrowie ludzi pracy, systematycznie z roku na rok zwiększa ilość miejsc w domach wypoczynkowych, mieszczących się w najpiękniejszych okolicach kraju.

Z 14-dniowych wczasów wypoczynkowych korzystać będzie przeciętnie w Łodzi i województwie łódzkim około 5 tys. pracowników miesięcznie. Przodownicy pracy w ramach wczasów spędzać będą mogli urlopy wraz z rodzinami w Pobierowie nad morzem. Zorganizowano także specjalne domy wypoczynkowe dla matek z dziećmi. W roku bieżącym 4.217 członków związków zawodowych podległych ORZZ w Łodzi korzystać będzie z 21 dniowych wczasów leczniczych. Na wczasy lecznicze-specjalne przeznaczono 950 miejsc. Z tej formy lecznictwa korzystać będą zagrożeni pylicą, ołowicą i gruźlicą. Uczestnicy wczasów specjalnych korzystają z opieki lekarskiej i wszelkich zabiegów. Wczasy specjalne organizowane są w Zakopanem, Rościszewie i Śródborowie.

Pragnący poznać piękno naszego kraju powinni wykorzystać wczasy krajoznawcze. Dla tego typu wczasów przewidziano parę szlaków turystycznych. Na Mazurach — szlaki wielkich jezior, w Beskidach i Karpatach — trasę Zakopane — Bukowina Tatrzańska — Szczawnica — Krynica. W kotlinie jeleniogórskiej szlak wycieczkowy prowadzić będzie przez Szklarską Porębę, Karpacz, Przesiek.

W miesiącach letnich urządzone zostaną wczasy na kursującym po Wiśle statku „Bałtyk". Dla amatorów wczasów krajoznawczych, w roku bieżącym ORZZ w Łodzi dysponować będzie 600 miejscami.

Książki dla czytelników „Głosu Robotniczego"

Ostatnio ukazały się następujące książki bibliotek pism robotniczo-chłopskich:

„Szpak — ptak wiosenny" — Mścisławskiego (2 tomy); „Podziemny komitet działa" — Fiodorowa, „Na Uralu" — Boka, „Na ratunek" — Stefanii Sempołowskiej, „Spotkanie nad Ebro" — Willi Bredla, „Kolchida" — Paustowskiego, „Dwaj kapitanowie" — W. Kawerina (2 tomy), „Budujemy" — Konwickiego, Woroszylskiego, Zalewskiego, „Nasza ulica" — Petersena, „Opowiadania" — Czechowa, „Żelazny potok" — Serafimowicza, „Syn ludu" — Thoreza, „Statek w mieście" — Kedrosa, „Wybrańcy bogów" — Infelda, „Wiosna nad Odrą" — Kazakiewicza (2 tomy), „Czwarte zwycięstwo" — Iljinowa, „Wojna na tyłach wroga" — Linkowa, „Stany nie bardzo zjednoczone" — Poznera, „Młoda gwardia" — Fadiejewa (2 tomy), „Nowe życie wsi" — Dubkowieckiego, „Rzeka ujarzmiona" — Gumowskiego (2 tomy), „Wielka rzeka Amur" — Zadornowa (2 tomy) i „Biały kieł" — J. Londona.

Książki w cenie zł. 2.40 za każdy tom można otrzymać u listonoszy wiejskich i miejskich oraz w każdym urzędzie lub agencji pocztowej na terenie całego województwa.

W wypadku niemożności nabycia któregokolwiek z tytułów, zamówienia prosimy kierować: PPK „RUCH" Oddział Wojewódzki w Łodzi — Dział Prenumeraty Pocztowej, Łódź, ul. Piotrkowska Nr 200.

W powiecie kutnowskim
siew wiosenny na ukończeniu

W wielu gminach powiatu kutnowskiego siew wiosenny ma się już ku końcowi. Na dzień 10 kwietnia br. *w gminie Krzyżanów obsiano już 95 procent obszaru.* W następnej kolejności idą gminy: *Sójki*, w której akcja siewna została już wykonana w 85 proc., *Kutno* — w 85 proc., *Oporów* — w 80 proc., *Łanięta* — w 75 proc., *Błonie* i *Dobrzelin* — w 70 proc., *Wojszyce* — w 68 proc. i *Krośniewice* — w 67 proc. Na dalszych miejscach znalazły się gminy Pleckа Dąbrowa, Dąbrowice i Rdutów, gdzie siewy wykonane zostały dopiero w 30 proc.

Małe stosunkowo dotychczas rezultaty akcji siewnej w Rdutowie, Dąbrowicach oraz częściowo w Pleckiej Dąbrowie i Krośniewicach, związane są z rodzajem gleby w tych gminach.

Całkowicie zakończyły akcję siewną w powiecie kutnowskim trzy spółdzielnie produkcyjne, a mianowicie *w Rdutowie, Pniewie* i *Konarach*. Pozostałe spółdzielnie produkcyjne wykonały zasiewy przeciętnie w 80 proc.

Obrady delegatów Związku Zawodowego
Pracowników Handlowych w Kutnie

W Kutnie odbyło się walne zebranie delegatów Związku Zawodowego Pracowników Handlowych. W zebraniu tym wzięli również udział przewodniczący oddziałów Związku z Piotrkowa, Tomaszowa Mazowieckiego, Sieradza, Pabianic, Łowicza i Wielunia, oraz zaproszeni goście.

Referat polityczny wygłosił przewodniczący zarządu oddziału ob. Krzemiński. Następnie zdał on sprawę z całorocznej działalności zarządu.

Po sprawozdaniu nastąpiła ożywiona dyskusja w której zabierało głos 11 delegatów. **Tow. Staśniewska**, wskazała, że w sprawozdaniu nie uwzględniono danych o pracy ekipy łączności miasta ze wsią, oraz wykorzystania wczasów pracowniczych, a przecież kwestie te były żywotne dla związkowców. Brak było krytyki działalności poszczególnych rad zakładowych, których praca wykazywała poważne niedociągnięcia.

Tow. Pierzchowski z Żychlina, omówił sprawę współzawodnictwa pracy. Wytyczne w sprawie jego organizacji winny być tak opracowywane przez zarząd, aby można było je stosować w poszczególnych zakładach pracy.

Tow. Laskowski z MHD, omówił sprawę biblioteki związkowej, którą zarząd zbyt mało się interesował.

Pozostali dyskutanci podkreślali, że nowowybrany zarząd winien zwrócić uwagę na pracę referatów BHP, wykazujących poważne niedociągnięcia. Wskazywali oni, że należałoby bardziej zainteresować się wychowaniem fizycznym pracowników. Zwrócono uwagę także na to, by zarząd związku otoczył należytą opieką nowowybrane rady miejscowe, które w dużym stopniu mogą przyczynić się do usprawnienia pracy samego zarządu.

Nowowybrany zarząd winien popularyzować doświadczenia dobrze działających ogniw związkowych do najszerszych mas członkowskich i prowadzić systematyczne narady wytwórcze w grupach związkowych.

Nowowybrany zarząd winien śmielej wysuwać przodujących robotników, kobiety i młodzież na stanowiska w ogniwach związkowych oraz otoczyć ich opieką przy pełnieniu funkcji związkowych. Poza tym trzeba organizować więcej kursów masowego szkolenia i podnosić na coraz wyższy poziom świadomość kadr związkowych.

W skład nowego zarządu Związku Zawodowego Pracowników Handlowych weszli: Tadeusz Krzemiński, Feliks Urbaniak, Kazimiera Wróblewska, Roman Chojnacki, Zygmunt Syska, Józef Śmiechowski, Kazimierz Dąbrowski, Adam Szymański, Aniela Krawczyk, Wojciech Szcześniak i Tadeusz Andrzejak.

(R.)

Robotnicy zgierscy zdobywają wiedzę

Wyniki dotychczasowej pracy i wysiłków kierownictwa Zgierskich Zakładów Przemysłu Wełnianego im. Jarosława Dąbrowskiego w zakresie początkowego nauczania, są dość znaczne. Do dnia 6. 4. 1951 r. przeszkolono i wydano świadectwa ponad 40 kursantom.

Z 18 analfabetów, którzy znajdowali się w marcu w naszych zakładach, w dniu 7 kwietnia br. przystąpiło do egzaminu i zdało z dobrymi wynikami 8 osób. Obecnie uczy się jeszcze 8 osób, które złożą egzaminy przed dn. 1 maja.

Kursanci, zdający egzamin w dniu 7. 4. 1951 r., wykazali dość wysoki poziom w zakresie czytania, pisania, rachunków oraz wiadomości ogólnych. Szczególnie dobrymi wynikami mogą poszczycić się ob. ob. *Zofia Kraszewska, Józef Kolasa, Józef Lewandowski, Józefa Jóźwiak* i *Stanisław Kowalski*. Przez cały czas trwania kursu cechowało ich wielkie zrozumienie konieczności opanowania sztuki pisania i czytania.

Po złożeniu egzaminu ob. Kowalski w krótkich, prostych, pełnych uznania słowach wyraził podziękowanie organizatorom i kierownictwu kursu oraz władzy ludowej, która, jak się wyraził, — „przetarła nam oczy".

Zenon Przepiórkowski.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Stajemy przed ważną próbą

Jutrzejsze *Biegi* Narodowe toczyć się będą o dużą stawkę — o zaszczytną dla każdego obywatela odznakę SPO (Sprawny do Pracy i Obrony). Odznaka ta, wprowadzona uchwałą Rady Ministrów z 17 kwietnia 1950 roku, służy celowi upowszechnienia i podniesienia na wyższy szczebel kultury fizycznej naszego narodu.

W celu zdobycia odznaki SPO należy w przeciągu roku lub najwyżej dwóch lat uzyskać pewne określone minima w szeregu konkurencji sportowych. Osiągnięcie tych minimów uwarunkowane jest długofalową, systematyczną zaprawą w najpopularniejszych i najdostępniejszych dziedzinach sportu. Jutrzejsze Biegi Narodowe stanowią pierwszą próbę zdobycia jednej z tych norm w bieżącym sezonie, toteż warto zapoznać się z warunkami, jakie należy wypełnić, aby uczynić pierwszy krok w kierunku zdobycia odznaki.

Biegi Narodowe odbywać się będą na dwóch dystansach 500 i 1000 metrów. Na dystansie 500 m biec będą dziewczęta i kobiety, na dystansie 1000 m chłopcy i mężczyźni. Dla poszczególnych grup, zależnie od wieku, przewidziane są odpowiednie minima.

Zacznijmy od kobiet. Aby zdobyć jedną z norm na odznakę młodzieżową BSPO (Bądź sprawny do Pracy i Obrony), dziewczęta w wieku lat 15—16 dystans 500 m będą musiały przebiec w czasie nie dłuższym od 2 minut 20 sek. Grupa starszych dziewcząt w wieku od 17 do 18 lat ten sam dystans będzie musiała przebiec w czasie przynajmniej 2 minut 10 sek.

Kobiety w wieku od 19 do 25 lat, ubiegając się o jedną z norm na SPO, dystans 500 m będą musiały przebiec w czasie 2 min. 5 sek., od 26 do 32 lat w czasie 2 min. 15 sek. i od 33 lat wzwyż w czasie 2 min. 45 sek.

A teraz zapoznajmy się z normami dla mężczyzn. **Grupa młodzieżowa, ubiegająca się o odznakę BSPO, na dystansie 1000 m ma wyznaczone następujące minima: chłopcy w wieku 15 do 16 lat — 3 min. 50 sek., w wieku zaś od 17 do 18 lat — 3 min. 40 sek. Mężczyźni, ubiegający się o jedną z norm na SPO, na tym samym dystansie mają wyznaczone następujące minima: od 19 do 29 lat — 3 min. 30 sek., od 30 do 39 lat — 3 min. 40 sek. i od 40 lat wzwyż — 4 min.**

Ilość zdobytych norm w jutrzejszych Biegach Narodowych wskaże nam, w jakim stopniu podniósł się poziom kultury fizycznej naszego narodu, a tym samym, z jakim nowym zapasem energii i sił przystąpimy do realizowania dalszych zadań Planu 6-letniego.

(Kr.)

Rekord juniorów ZSRR

MOSKWA. — Młodzi sportowcy radzieccy ustanowili ostatnio nowe rekordy juniorów ZSRR.

Moskiewskie uczennice Niunina, Warfołomiewa i Adrianowa poprawiły o 5 sek. rekord Związku Radzieckiego juniorek w sztafecie pływackiej 3x100 m st. zmiennym, osiągając czas 4:11,3 min.

Junior Baliajew, Moskwa, ustanowił nowy rekord w pchnięciu 5 kg. kulą, wynikiem 16 m 10 cm, poprawiając o 1 m poprzedni rekord.

Zobowiązania
kolarzy kadry narodowej

Kolarze kadry narodowej, przebywający na obozie treningowym w Polanicy Zdroju, zobowiązali się do wzięcia czynnego udziału w pracach, związanych z przeprowadzeniem Narodowego Plebiscytu Pokoju. Ponadto przyrzekli zespolić wszystkie swoje siły do wykonania Planu 6-letniego, aby pracą pokojowego budownictwa pokrzyżować agresywne plany podżegaczy wojennych.

Zobowiązanie powyższe podpisali wszyscy członkowie kadry narodowej, przebywający na obozie.

Członkowie koła przy MPB
urządzą boisko dla młodzieży robotniczej

Nowozorganizowane koło sportowe Nr 149 przy Miejskim Przedsiębiorstwie Budowlanym, wchodzące w skład Zrzeszenia „Ogniwo", przejawia dużą prężność organizacyjną.

Koło zgrupowało przede wszystkim młodzież ZMP, która z wielką ochotą stara się podnieść swą sprawność fizyczną, by wzmóc swój udział w wykonaniu zadań Planu 6-letniego.

Członkowie koła na cześć 1 Maja zobowiązali się przygotować do użytku własnymi siłami boisko sportowe dla mieszkańców bursy przy ul. Deotymy 1-41.

Urządzenie tego boiska umożliwi młodym robotnikom godziwą rozrywkę i rozwój fizyczny.

Akcja siewna na polach kołchozowych

Podczas gdy w Moskwie i innych miastach i obwodach środkowej części ZSRR panowały jeszcze mrozy lutowe, kołchozy Azji Środkowej i Zakaukazia rozpoczęły już wiosenny siew zbóż, a nieco później — bawełny. W drugiej połowie marca na północnym Kaukazie, na Krymie i w Mołdawii, w południowej i zachodniej Ukrainie rozpoczęto masowy siew wczesnych upraw zbożowych.

Już w końcu marca — w znacznie wcześniejszym, niż w r. 1950 terminie — kołchozy i sowchozy Kubania, wiele rejonów obwodu krymskiego, południowej Ukrainy i Mołdawii wykonały plan siewu wczesnych zbóż.

Tegoroczną kampanię siewną charakteryzuje przede wszystkim znaczny wzrost liczebny taboru maszyn i narzędzi rolniczych, co umożliwiło wielu rejonom wprowadzenie kompleksowej mechanizacji prac rolnych.

W okręgach zbożowych Gruzji i północnego Kaukazu osiągnięto 100-procentową mechanizację orki, siewu i bronowania; Ukraina liczy tysiące kołchozów, w których tabor stacji maszynowo-traktorowych wykonuje 93—95 proc. wszystkich prac rolnych; około 60 różnych czynności wykonują maszyny w kołchozie „Czerwony Październik" (obwód charkowski). Na polach kołchozu im. Lenina (również w obwodzie charkowskim) wiosną rb. pracuje 18 traktorów stacji maszynowo-traktorowej. Tak znaczna ilość traktorów na polach jednego tylko kołchozu staje się codziennym zjawiskiem w ZSRR.

Drugą charakterystyczną cechą obecnej wiosny jest fakt, że na pola kołchozowe wyszły miliony kołchoźników i kołchoźnic, uzbrojonych w duży zasób wiadomości z dziedziny agrotechniki. Ubiegła zima była okresem masowego podnoszenia na kursach agro- i zootechnicznych poziomu wiedzy agrotechnicznej chłopów. Przeszkolono też setki tysięcy nowych pracowników stacji maszynowo-traktorowych. Tylko na Ukrainie 50 tysięcy młodzieży zdobyło zawód traktorzysty.

RADIO

11.15 Koncert solistów. 11.50 „Głos mają kobiety". 12,04 Dziennik. 12,15 Przerwa. 13.30 Aud. szkolna dla klas III i IV. 13.50 Koncert solistów. 14.20 Przegląd kulturalny. 14,30 Aud. szkolna dla klas licealnych. 14,50 Koncert. 15,30 Aud. dla świetlic dziecięcych. 16.00 Al. Greczaninow: Sonata wiolonczelowa op. 113. 16.20 „Spędzamy przyjemnie czas wolny od pracy". 16.25 Koncert rozrywkowy 16.45 Aktualności łódzkie. 17.00 Wiadomości popołudniowe. 17.05 Reportaż. 17,15 Koncert muzyki ludowej. 17.40 Lekcja języka rosyjskiego. 18.00 „W Ciekotach — rodzinnej miejscowości Żeromskiego". 18,10 Opowieść o „Premierze Warszawskiej". 18.45 Felieton tygodniowy. 19.00 „Wszechnica Radiowa" 19.20 Aud. słowno-muzyczna. 20.00 Dziennik. 20.30 „Przy sobocie po robocie". 21.30 Muzyka i aktualności. 22,00 „Ze wspomnień o Czernyszewskim" (4). 22,20 „Na ludową nutę", transmisja z Pragi. 23.00 Ostatnie wiadomości.

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka w dniu 14 kwietnia 1931 r.

WSTRZYMANIE ROBÓT DROGOWYCH

Ministerstwo Robót Publicznych wobec kompletnego braku gotówki w kasach skarbowych postanowiło nie uruchamiać w roku bieżącym żadnych robót drogowych.

PRACOWNICY UMYSŁOWI PROTESTUJĄ PRZECIW OBNIŻANIU PENSJI

W sali Filharmonii Łódzkiej odbył się wielki wiec pracowników umysłowych, na znak protestu przeciw systematycznemu obniżaniu pensji. Ostatnia — 15 procentowa obniżka znów poważnie zachwiała budżetem rodzin pracowniczych.

WRZENIE WŚRÓD GÓRNIKÓW

Gazety donoszą o wrzeniu wśród górników na Śląsku. W Katowicach i Sosnowcu rozrzucono niebywałe ilości ulotek, wzywających do oporu, przeciw ustawicznym obniżkom płac. Ulotki nawołują do strajku powszechnego i demonstracji w dniu 1 maja.

POLICJA UZBRAJA SIĘ PRZECIWKO ROBOTNIKOM

Wobec spodziewanych demonstracji i wystąpień robotników łódzkich w związku z nadchodzącym dniem 1 Maja — szeregi policji łódzkiej zostaną zwiększone w dwójnasób. Powołana zostanie pod broń tzw. „pomocnicza policja". Policja otrzymała już kilka samochodów pancernych, jak również oddano do jej dyspozycji kilka motopomp strażackich.

Policjanci łódzcy, zorganizowani w specjalne oddziały — otrzymają stalowe pancerze ochronne na piersi, hełmy stalowe itd. Wydana również zostanie „broń gazowa".

HISZPANIA — REPUBLIKĄ

W ostatnich wyborach do rad miejskich — w całej Hiszpanii zwycięstwo odnieśli republikanie, podczas gdy na monarchistów padła znikoma ilość głosów.

Jak donoszą z Madrytu król Alfons XII przygotowuje się do wyjazdu za granicę. Dwór królewski wysłał już w kierunku Francji kilkanaście wagonów z meblami, obrazami i innymi kosztownymi ruchomościami.

Pomnik Feliksa Dzierżyńskiego stanie na placu Bankowym w Warszawie

Za kilka miesięcy stanie w Warszawie pomnik Feliksa Dzierżyńskiego. Stanie pomnik Tego, o którym w dwa dni po Jego śmierci pisał w „Prawdzie" towarzysz Stalin:

„Nie znając wytchnienia, nie stroniąc od żadnej szeregowej pracy, walcząc mężnie z trudnościami i przezwyciężając je, oddając wszystkie swe siły, całą swą energię sprawie, którą mu powierzyła partia — spłonął w pracy w imię interesów proletariatu..."

Artykuł ukazał się w dniu 22 lipca 1926 r. I w dniu 22 lipca, **w dniu Święta Odrodzenia Polski, odsłonięty zostanie na placu Bankowym pomnik wielkiego rewolucjonisty i gorącego patrioty, symbolizującego wspólną drogę polskiego i rosyjskiego ruchu rewolucyjnego.**

Pomnik — dzieło artysty rzeźbiarza Dunajewskiego —, przedstawiać będzie **Dzierżyńskiego przemawiającego do robotników.**

Nie jest dziełem przypadku, że właśnie na placu Bankowym wznosić się będzie pomnik człowieka, który służyć może za wzór rewolucyjnej niezłomności i bolszewickiego hartu ducha. Plac Bankowy ma bogatą, piękną tradycję w walkach rewolucyjnej Warszawy. Szczególnie mocno, nierozerwalnie wiąże się to miejsce z historią obchodów 1-majowych. Już pierwsza warszawska demonstracja majowa z 1900 r., która pobudziła masy robotnicze do świadomej walki o swe wyzwolenie, natchnęła je otuchą do dalszych wzmagań z burżuazją, była kierowana przez warszawską organizację SDKP i L, odbudowaną w tym czasie dzięki niespożytej energii Feliksa Dzierżyńskiego, który w 1899 r. uciekł z zesłania.

O przebiegu bojowej demonstracji w r. 1904 tak pisze m. in. „Czerwony Sztandar":

„Zaledwie ukazały się sztandary, ze wszystkich piersi rozległ się potężny, znamionujący radość, siłę i pewność zwycięstwa okrzyk „hura!". Pochód ze sztandarami, z niemilknącymi okrzykami „Precz z caratem", „Niech żyje 1 Maj", „Niech żyje 8-godzinny dzień roboczy", „Niech żyje socjaldemokracja", „Niech żyje socjalizm" itd. i ze śpiewem „Czerwonego Sztandaru" przeszedł wzdłuż Elektoralnej ulicy, doszedł do placu Bankowego, stamtąd zawrócił i doszedł do Białej. Na ulicy Białej napadli kozacy w liczbie 50 i tutaj wywiązała się walka".

Niemal przez cztery dziesięciolecia plac Bankowy był widownią masowych, bojowych wystąpień robotniczych. Tu, na drutach telefonicznych i przewodach tramwajowych, powiewały czerwone sztandary, rzucające wyzwanie rodzimej burżuazji i międzynarodemu kapitałowi. Tu, rokrocznie w dniu majowego święta, gromadzili się robotnicy. Wychodzili oni na plac Bankowy z mroków ulic robotniczych, z czarnego podziemia nędzy, głodu i wyzysku. Wychodzili z czerwonym sztandarem walki i protestu.

W 1918 r. był to protest przeciw wojnie. „Na śmierć krwawemu imperializmowi, **pożerającemu ludy i kraje, zakuwającemu robotników w żelazne pęta dyktatury militarnej, okupacji zbrojnej. Na chwałę robotnikom rosyjskim, ich potężnemu zwycięstwu nad caratem i burżuazją, ich przesławnej rewolucji socjalnej. Na pozdrowienie rewolucyjnej klasie robotniczej całego świata...**"

Na placu Bankowym warszawska klasa robotnicza demonstrowała także przeciw interwencji antyradzieckiej, **w obronie zagrożonej młodej Republiki Rad.**

Niejeden raz spłynął robotniczą krwią plac Bankowy.

Oto obrazek z obchodu 1 Maja w 1921 r. (Myśl robotnicza z 11 maja 1921 r.).

„...ożyło na ulicach Warszawy widmo carskich rządów. Ostre pogotowie wojskowe, mrowie jawnej i tajnej policji, oddziały konne, cwałujące po opustoszałej jezdni. Szarże na bezbronnych manifestantów z obnażonymi szablami, wydzieranie sztandarów, spazmy kobiet, płacz dzieci, jęki rannych".

I dalej:

„Od strony placu Bankowego dochodziły odgłosy brutalnej szarży, przybywały samochody ciężarowe, wiozące „jeńców" z obandażowanymi głowami i „zdobyczne" sztandary robotniczych instytucji oświatowych".

Siedem trupów i setki rannych — oto był krwawy plon 1 Maja 1926 r., kiedy to ani masowe aresztowania, dokonane wśród robotników przed 1 Maja, ani liczne kordony policyjne i próby prowokacji (m. in. na placu Bankowym) nie zastraszyły robotników warszawskich, którzy postanowili zamanifestować swą zdecydowaną wolę walki pod sztandarami komunistycznymi o ład socjalistyczny.

Na plac Bankowy wychodziły masy ludowe pod hasłem walki z sanacyjnym rządem targowiczan, zaprzedającym Polskę Hitlerowi. Stąd rozbrzmiewały niejednokrotnie okrzyki, za które klasa robotnicza płaciła krwią:

„Precz z nienawistnym reżimem sanacyjno-endeckim, reżimem targowiczan-sprzedawczyków Polski! Rząd Rydza — Składkowskiego — Becka, katów ludu i agentów Hitlera — do dymisji!".

* * *

Drzewa na placu Bankowym pokrywają się już zielenią. Wzdłuż zniszczonych, budowanych w pierwszej połowie XIX wieku przez słynnego architekta Corazziego, gmachów pałacu Rządowej Komisji Przychodów i Skarbu oraz dawnego Banku Polskiego (od którego plac wziął swą nazwę), czerwieni się wielki czworobok świeżej cegły. Drewniane oszalowania otaczają zabytkowe mury. Polska Ludowa rekonstruuje, jak tyle innych historycznych, narodowych pamiątek, także i piękny pałac z placu Bankowego. Niedaleko pałacu stanie pomnik. Połączeniem architektonicznym pomnika z pałacem będzie balustrada z ozdobnymi lampami o zabytkowym charakterze, dostosowanym do stylu pałacu.

Cały plac, z wyjątkiem torowisk tramwajowych i chodników — zostanie wyasfaltowany. Po przeprowadzonej obecnie rozbiórce dwóch zrujnowanych kamienic — dawnego budynku telefonów oraz kamienicy czynszowej, znajdującej się przy zbiegu ulicy Nowotki z Aleją Świerczewskiego, otworzy się piękny widok z placu Bankowego na pałac Mostowskich i arsenał oraz na rozległy ogród, który powstanie przed pałacem. Tam stanie stylowa fontanna, znajdująca się ongiś na placu Bankowym. Fontannę tę remontuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji.

Piękny będzie plac Bankowy. Nie tylko warszawiacy, ale cały naród chce, by był on piękny. By rewolucyjna tradycja splotła się z artystyczną spuścizną minionych wieków. By stworzone zostało w ten sposób godne tło dla pomnika wielkiego **Polaka internacjonalisty, co „spłonął w pracy w imię interesów proletariatu" i wyzwolenia narodu polskiego — dla pomnika Feliksa Dzierżyńskiego.**

Bgr.

Dzisiejsza Ameryka

Pierre Courtade

„Literaturnaja Gazeta" zamieszcza obszerny artykuł pióra Pierre Courtade'a pt. „Dzisiejsza Ameryka". Autor dzieli się wrażeniami z pobytu w Stanach Zjednoczonych, gdzie spędził niedawno kilka miesięcy.

— Porównując swe obecne wrażenia z wrażeniami roku poprzedniego — pisze autor — dostrzegłem wśród przeciętnych Amerykanów wzrost sceptycyzmu (powiedziałbym — zdrowego sceptycyzmu) wobec szytych grubymi nićmi fałszerstw antyradzieckiej propagandy. Wydaje się, że sama prasa amerykańska również zaczyna to rozumieć.

Autor zaznacza, że w związku ze skomplikowaną sytuacją międzynarodową demaskowanie „czerwonych" utraciło całą „wartość handlową" na rynku. Podobnie ma się rzecz z filmami antyradzieckimi, które wyświetlano w Nowym Jorku. Większość z nich zrobiła sromotną klapę.

— Najdonioślejszym zjawiskiem, które niejednokrotnie rzucało mi się w oczy, zarówno w czasie osobistych rozmów, jak i przy przeglądaniu zamieszczonych w gazetach „Listów czytelników", jest krach głoszonego od dłuższego czasu mitu o rzekomo niezwyciężonej sile Ameryki.

Szerokie masy Amerykanów zaczynają zdawać sobie sprawę, że wypadnie im płacić za kontynuację i rozwój agresywnej polityki Trumana. Amerykanie widzą, że ich przyzwyczajona do komfortu armia bynajmniej nie jest niezwyciężona.

Ameryka, wstrząśnięta krachem poniesionym w awanturze koreańskiej, znalazła się w moralnej izolacji. Okazało się, że jeśli chodzi o wojnę w Korei, wszyscy uczciwi ludzie są po stronie narodu koreańskiego i przeciwko agresorom — Amerykanom. Okazało się, że na całym obszarze — od Berlina do Szanghaju — narody, które zrzuciły z siebie jarzmo imperialistyczne, budują szczęśliwe jutro. Okazało się, że w krajach Europy Zachodniej, w których Departament Stanu posiada wszelkie środki i możliwości uprawiania najszerszej propagandy, Amerykanie są — jak nigdy dotąd — przedmiotem pogardy i nienawiści.

Przytaczając w dalszym ciągu liczne fakty na potwierdzenie swych obserwacji, autor demaskuje fortele zręcznych politykierów — Tafta i Hoovera, którzy usiłują obronić istniejący w USA reżim przy pomocy rzekomej „krytyki" kursu politycznego Trumana.

Atakując Trumana, Hoover i Taft nie zdecydowali się ani na jedno słowo poważnej krytyki zasad ekspansjonistycznej polityki Waszyngtonu. Ich przejrzysty manewr zmierza jedynie do wywarcia wpływu na opinię amerykańską, aby ogarniający ją niepokój i rozczarowanie nie przeistoczyły się w stan bardziej aktywny, to znaczy w stan, przy którym wyciąga się realne wnioski polityczne.

Ilustrując przykładowo wzrost aktywności przeciętnych Amerykanów, autor opowiada, jak tłumy publiczności na zorganizowanych w całym kraju wiecach sprawozdawczych przyjmowały amerykańską delegację po jej powrocie z Warszawskiego Kongresu Obrońców Pokoju i z podróży do Moskwy.

— Widziałem — pisze Pierre Courtade — jak codziennie **zapełniała się szczelnie sala jedynego kina nowojorskiego, wyświetlającego filmy radzieckie.** A przecież bywalcy tego kina narażają się na to, że wprost z sali zawędrują do komisariatu policji.

Przeciętny Amerykanin, któremu pół roku temu nie przyszłoby do głowy przeczytanie gazety postępowej, obecnie stara się dostać gazetę „Daily Worker". Na podstawie tych wszystkich obserwacji autor dochodzi do wniosku, że Taftowi i jego przyjaciołom nie uda się wykorzystać dla własnych celów niezadowolenia, ogarniającego masy Amerykanów. Nastanie chwila, kiedy nie można już będzie prowadzić podwójnej gry. Robotnicy pamiętają doskonale, że jednym z autorów terrorystycznej ustawy antyzwiązkowej jest właśnie pan Taft.

— Nie ulega wątpliwości — pisze na zakończenie Pierre Courtade — **że prości Amerykanie zdołają sparaliżować ciemne siły, które starają się wciągnąć ich w przepaść.**

KRYM

kraj soczystych owoców

Minęły dwa lata od chwili, gdy na południowym wybrzeżu Krymu zapoczątkowano zakrojone na szeroką skalę prace nad stworzeniem wielkiej bazy uprawy owoców cytrusowych.

Poważna część zaplanowanych prac została już wykonana. W ciągu dwóch lat w kołchozach i sowchozach, w parkach uzdrowisk krymskich, wzdłuż nadbrzeżnej autostrady, na działkach przyzagrodowych, zasadzono 390 tys. roślin podzwrotnikowych. M. in. zasadzono 40 tys. drzew cytrusowych, tyleż orzechowych, 165 tys. eukaliptusów. Figi, oliwki, szlachetny laur, drzewa bambusowe, migdałowe, granaty — oto niektóre zaledwie z długiej listy nowych rodzajów roślin, w jakie wzbogacą się sady kołchozów i sowchozów rejonu jałtańskiego.

Ale posadzenie drzew, to dopiero część pracy. Należało troskliwie i umiejętnie pielęgnować nowe rośliny, przyzwyczajać je do nowych warunków klimatycznych.

Wysiłki jałtańskich sadowników nie poszły na marne. W końcu listopada r. 1949 kuracjuszom sanatoriów w Gurzufie (rejon jałtański) podano do stołu piękne mandarynki. Były to pierwsze owoce cytrusowe, wyhodowane na krymskiej glebie. Owocowały również drzewka i w innych okolicznych miejscowościach. Rok 1951 będzie pierwszym rokiem **masowych zbiorów owoców cytrusowych na południowym wybrzeżu Krymu.**

Fabryka pracująca bez załogi

Wielka, jasna hala. Pełno w niej maszyn. Słychać dokoła metaliczne dźwięki, warkot motorów, zgrzyt noży i frezów. Wszystko to co się widzi i słyszy w każdym oddziale mechanicznej obróbki części maszyn. Nie widać tylko ludzi. Wydaje się, że trzeba podejść z innej strony do tych maszyn, aby ujrzeć pracujących przy nich tokarzy, frezerów, szlifierzy.

Nie! I to nie pomaga. Jest co prawda trzech ludzi na hali, ale żaden z nich nie wygląda na zwyczajnego metalowca. Maszyny pracują same. Ludzie nadzorują tylko ich bieg.

To Fabryka Tłoków Samochodowych w Moskwie, zbudowana przez grupę pracowników Instytutu Naukowo - Badawczego Obrabiarek. Wszystkie czynności ludzkie spełniają tu maszyny - automaty. Jeden jedyny człowiek zakłada na transporter specjalny stop aluminiowy — reszty dokonują same maszyny wyrzucając w drugim końcu fabryki gotowe tłoki.

Budowniczowie tej zadziwiającej fabryki — członek - korespondent Akademii Nauk W. Dikuszyn, A. Władecewski, A. Gawriuszyn, J. Aleksejew, A. Lewin, ślusarz fabryki „Czerwony Proletariusz" — A. Sorokin, robotnik zakładów „Elektropiecz" — Kryłow — zostali ostatnio nagrodzeni Nagrodą Stalinowską.

Traktorzystka POM w Gorczynie

Przed kilku tygodniami Państwowy Ośrodek Maszynowy w Gorczynie, w pow. łaskim rzucił POM-om naszego województwa wezwanie do walki o przedterminowe wykonanie wiosennej kampanii siewnej, o obniżenie kosztów własnych, o największą oszczędność zużycia narzędzi i maszyn rolniczych oraz paliwa dla ciągników. Wezwanie do współzawodnictwa nie zostało rzucone bez głębokiego namysłu; zrodziła je dojrzała świadomość całej załogi POM w Gorczynie, jej bojowa gotowość do wykonania stojących na odcinku wiejskim wielkich zadań Planu 6-letniego.

POM w Gorczynie pragnie przodować innym POM-om województwa łódzkiego — mówi o tym nie tylko śmiałe wezwanie do współzawodnictwa w pracach wiosennych: świadczy o tym cały dorobek jego dotychczasowej pracy.

POM w Gorczynie, mimo iż powstał niedawno i w stosunkowo ciężkich warunkach, dość szybko, dzięki sprawnie działającej organizacji partyjnej i kołu ZMP, wyszedł zwycięsko ze wszystkich piętrzących się przed nim trudności. Częste narady produkcyjne i szkolenie ideologiczne podniosły świadomość całej załogi. Równocześnie zwiększyła się wydajność pracy — **plan eksploatacyjny na rok 1950 wykonał POM w Gorczynie w 192 procentach.** W pracy wyróżnili się: **traktorzysta Mieczysław Lis**, wykonujący 150 proc. normy, brygadzista **Józef Pięta**, wykonujący 130 procent normy oraz **traktorzystka Janina Niewczas**, która wyrabia 140 procent ustalonej normy.

Dla uczczenia 33 rocznicy Rewolucji Październikowej cała załoga POM w Gorczynie, w ciągu jednej niedzieli wyrównała teren swojego garażu, zużywając do tego przeszło 10 ton szlaki. Dla uczczenia II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju własnymi siłami wybudowała załoga rampę, potrzebną do sprawnego załadowania i rozładowania maszyn i narzędzi rolniczych.

Dla uczczenia 71 rocznicy urodzin towarzysza **Józefa Stalina**, pracownicy warsztatowi, na miesiąc przed terminem, wyremontowali wszystkie maszyny i narzędzia rolnicze. W pracy tej wyróżnili się: **kowal Bolesław Gocałej, kierownik warsztatu Józef Wosiński oraz pomocnik kowala Zdzisław Karasiński.**

Oprócz zobowiązań zespołowych, poszczególni pracownicy POM w Gorczynie, wykonali dodatkowe zobowiązania: zlasowali 150 kwintali wapna na budowę warsztatu oraz naprawili dach nad kuźnią. Rada zakładowa i koło ZMP udostępniło załodze bibliotekę i świetlicę.

Janina Niewczas — traktorzystka POM w Gorczynie przodownica pracy.

Doceniając znaczenie szybkiego i gruntownego przygotowania do nadchodzącej kampanii siewnej, POM w Gorczynie jako pierwszy w województwie łódzkim, wykonał remont ciągników i maszyn rolniczych. Na naradzie produkcyjnej członkowie załogi POM rzucili inicjatywę indywidualnego współzawodnictwa w zawieraniu jak największej ilości umów na obróbkę ziemi małorolnych i średniorolnych chłopów.

I tu pojawia się znów nazwisko **Janiny Niewczas**, traktorzystki i przodownicy pracy w POM w Gorczynie, która zobowiązała się objąć umowami 300 ha ziemi chłopskiej.

— Podejmując zobowiązania — mówi Janina Niewczas — **zdawałam sobie sprawę, że umowy zawierane przez POM z mało i średniorolnymi chłopami uniezależniają ich od kułaków, że każda taka umowa, każdy hektar obrobionej przez POM ziemi — to zmniejszenie wpływu kułactwa, to wyzwolenie mało i średniorolnego chłopa z niewoli kułackiego wyzysku. Naszym zadaniem, traktorzystów i wszystkich pracowników POM-u, jest nie tylko sprawne zaoranie czy obsianie ziemi biedniaków i średniaków. Musimy uaktywnić się politycznie, demaskować wrogie metody kułactwa, które chwyta w swe macki nie posiadających koni biedniaków i wzamian za „pomoc" przy orkach i siewach zobowiązuje ich do pracy w swoich gospodarstwach.**

Słowa Janiny Niewczas świadczą o jej dojrzałości ideologicznej, o zrozumieniu przez nią toczącej się na wsi ostrej walki klasowej. Słusznie wybrano ją na przewodniczącą 46-osobowego koła ZMP POM w Gorczynie.

Janina Niewczas ma dopiero 17 lat, należy do pokolenia, które swą świadomość ideową uzyskiwało nie w trudnych latach kapitalizmu i wojny, lecz w okresie, gdy krocząca do socjalizmu Polska otworzyła dla ludzi pracy nowe, nieograniczone możliwości rozwoju i dobrobytu.

Ojciec Janiny otrzymał działkę ziemi w Pelagii w pow. łaskim, lecz szybko zrozumiał, że indywidualne gospodarstwo nie zaspokoi potrzeb jego licznej rodziny. Były robotnik wziął udział w toczącej się w jego wsi walce klasowej, stał się członkiem spółdzielni produkcyjnej w Pelagii. I dziś, na własnym przykładzie, odczuwa korzyści płynące z zespołowej gospodarki. Wydajność plonów z 1 ha w spółdzielni prawie o 100 proc. przewyższa plony zbierane u gospodarujących indywidualnie chłopów z sąsiednich gromad.

Zmieniło się gospodarcze oblicze wsi Pelagii. Coraz częściej z SOM-u w Wodzieradach przyjeżdżał tam traktor budzący zachwyt Janki Niewczas.

— Matka nie mogła odciągnąć mnie od traktora — śmieje się Janka. — **Całe dnie spędzałam przy traktorze pracującym na polu naszej spółdzielni produkcyjnej. We wrześniu, za radą traktorzysty z SOM-u udałam się do organizującego się właśnie POM-u w Gorczynie i przez pewien czas pracowałam tam jako pomocnik traktorzysty, a potem już jako samodzielna traktorzystka.**

Szczupła, dziewczęca figura Janiny Niewczas stanowi ogromny kontrast z dużym „Zetorem", który Janka nie tylko prowadzi, ale na którym osiąga tak dużą wydajność — 140 procent ustalonej normy.

17-letnia Janina Niewczas jest przodownicą pracy, aktywistką ZMP, jedną z lepszych pracownic w Gorczynie. Awans społeczny, który umożliwiły jej zmiany zachodzące w rodzinnej wsi, z pewnością nie skończy się dla niej stanowiskiem traktorzystki. Janka uczy się, wolne od pracy godziny spędza na uzupełnianiu swej wiedzy zawodowej i prawdopodobnie wkrótce pójdzie na kurs dla brygadzistów.

Zachęceni jej przykładem podciągają się w pracy i inni traktorzyści; rośnie ich świadomość ideowa i polityczna. W liście do traktorzystów Niemieckiej Republiki Demokratycznej, napisanym na zebraniu produkcyjnym w dniu 23 marca br. okazali oni zrozumienie oczekujących ich zadań.

„Wiemy, że głównym naszym celem — napisali traktorzyści z POM w Gorczynie — **jest uniezależnienie mało i średniorolnych chłopów od kułackiego wyzysku. Rozumiemy, że tylko przez zdecydowaną walkę z bogaczem wiejskim można będzie dokonać gospodarczej i społecznej przebudowy wsi polskiej. Rozumiemy, że im szybciej zlikwidujemy wyzysk tym szybciej naród nasz przeobrazi się w naród socjalistyczny.**

Wspólnie z całym narodem chcemy wziąć udział w budowie frontu narodowego przeciwko kapitalistom i wojnie. W obecnej akcji siewnej nie damy się wyprzedzić, wiedząc, że każdy hektar zaoranej ziemi, każdy zaoszczędzony kilogram paliwa, jest naszym najlepszym wkładem w walkę o pokój i przedterminowe wykonanie Planu 6-letniego".

Z. N.

Redaguje Kolegium. Redaktor naczelny przyjmuje codziennie w godz. 12—14, sekretarz odpowiedzialny — w godz. 10—12. Telefony: redaktor naczelny — 218-14, zastępca redaktora nacz. — 218-23, sekretarz odpowiedzialny — 219-05. Dział partyjny — 216-19. Dział korespondentów, listów czytelników i interwencji — 213-42. Dział wydań prowincjonalnych — 223-29. Dział miejski i sportowy — 254-21, wewn. 8 i 11. Dział ekonomiczny — 213-11. Dział rolny — 254-21, wewn. 9. Dział kulturalny — 254-21, wewn. 10. Redakcja nocna — 156-81. Kolportaż—Łódź, Piotrkowska 78, tel. 222-22. Administracja—260-42. Dział ogłoszeń — Łódź, Piotrkowska 184a, tel. 111-80 i 114-75. Wydawca: R.S.W. „Prasa". Adres redakcji: Łódź, Piotrkowska 86, III p. Druk: Zakł. Graf. R.S.W. „Prasa". Łódź, ul. Żwirki 17, tel. 206-42. Prenumerata miesięczna, wynosząca zł 3.— przyjmują wszystkie Urzędy i Agencje Pocztowe oraz listonosze miejscy i wiejscy. Prenumerata w kolportażu zakładowym — miesięcznie zł 1.80 — przyjmuje PPK „RUCH".

D-2—1[illegible]